

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

Leto VIII.

BUENOS AIRES, 27. FEBRUARJA 1937

Št. 8

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

Nova politika Velike Britanije

Posledice neprijetnih izkustev iz zadnjih let

V novem predračunu Velike Britanije za leto 1937-38 je postavka 230 milijonov funtov za oboroževanje, kar daleč presega postavko lanskega leta, in razen tega je vlada predložila zbornici v odobritev predlog, da država najame posojilo 400 milijonov funtov za vojne priprave. In nobenega dvoma ni, da bosta zbornici poslancev in lordov tudi ta predlog sprejeli. Spričo pripravljenosti dežele, ki je že pred dvema letoma težko trpela od brezposelnosti in ki je komaj okrevala od najtežje gospodarske krize, da prevzame tako velikanska bremena nase (vsak funt je dobrih 16 pesov), in spričo tako energičnega, skoraj hrupnega ukrepa britanske vlade je jasno, da je Britanija videla v mednarodni politiki dovolj tehničnih razlogov, da se je nagnila k taki odločitvi.

Ti razlogi se tičejo najprej britanskega imperija samega. Abesinska vojska se je vršila tik ob cesti, po kateri je Britanija zvezana z Indijo, in se je dotaknila celo jezera Tsana, ki napaja britanski teritorij ter se je torej zdelo nedotakljivo. Angleži so se vznemirili, a so morali te dogodke gledati križem rok, in čeprav so jih zadevali na zelo občutljivem mestu, so se zadovoljevali z debatami v mirni ženevski palači. V zvezi z abesinsko vojsko se je sprožil nato spor med Italijo in Britanijo zaradi Stredozemskega morja in tudi ta se je nekako neodločno končal z "dogovorom med gentlmani", ki v glavnem določa, da naj se ob Sredozemju ohrani sedanje posestno stanje. Tako so zaradi vojaške nepripravljenosti trpele koristi britanskega imperija, a trpel je tudi njegov ponos in njegov ugled, ki ga je dotlej Britanija uživala v največji meri. Angleški zunanji minister Eden je z žilavo močjo vodil pred Društvom narodov boj proti samovoljnemu pohodu Italijanov v Abesinijo, bil je prvi glasnik sankeionistične politike, toda slednjič je po italijanski znagi moral utihniti. Proti samovolji orožju ni drugih sredstev nego orožje — in Društvo narodov ni bilo oboroženo.

V tem kratkem čase svojih političnih porazov je Britanija spoznala, da je njena vojaška nepripravljenost njej sami škodljiva in da so tudi načela njene dotedanje mednarodne politike napačna. Vse je gradila na prepričanju, da je treba po Društvu narodov zagotoviti vseplošni, kolektivni mir, poživajoč na določbah tega društva ter na spoštovanju medsebojnih pogodb med članicami društva in da je treba nato začeti z razoroževanjem, če naj se za vselej prepreči vojska.

Dogodki so pokazali, da čas take politike še ni prišel. Nemčija je izstopila iz Društva narodov, da se razveže od obveznosti do drugih članic, raztrgala je podpisane pogodbe, ne le mirovno, ampak tudi lokarno, se oborožila, vojaško zasledila desni breg Rena in nato jela govoriti o potrebi, da se ji vrnejo

kolonije. Pri tem ravnanju, ki je bilo v najostrejšem nasprotju z duhom Ženeve, ji je šlo vse po sreči in ustavila se je šele pred vprašanjem kolonij, ki so sedaj v britanskih rokah in ki torej zadevajo zopet zlasti Britanijo. Dogodki zadnjega časa so dokazali, da se diktatorske države norčujejo iz miroljubnih stremeljenj Društva narodov, brž ko se čutijo dovolj močne, da store, kar jim najbolj kaže. Britanija je resno upala v možnost splošne razorožila razorožitvene konference in docela zanemarjala svojo vojsko, a politično življenje jo je sedaj izmodrilo; proti oboroženi sili ne morejo zaleči blage, miroljubne želje. V Britaniji beseda "pravica" nekaj velja in britansko javno mnenje je prisililo ministra Hoarea, da je odstopil, ker se je Angležem zdelo, da se njegov in Lavalov pred-

log o poravnavi italijansko-abesinskega spora ne sklada s pravico. Danes vidi tudi britansko javno mnenje, da so drugi želi uspehe držati se načela svete sebičnosti ter da je pravica velika sirota, če je ne ščiti oborožena moč.

Vso te grenke izkušnje so prepričevale Angleže, da bo treba v preteklosti storjene napake popraviti, a ko je Mussolini meseca oktobra lanskega leta govoril o Oljčni veji, so se tudi odločili, da store, kar je potrebno: da se pošteno oborože. Britanski davkoplačevalci, ki bo nosil vso težo tega bremena, molči in odbrava sklep svoje vlade, hrup pa je zagnal tisk diktatorskih režimov. To ni slabo znamenje.

Mir v Evropi bo tem trdnjši, čim krepkejša bo Društvo narodov in Društvo narodov bo tem krepkejša, čim močnejše bodo njega članice.

Pokolj v Addis Abebi

V znak veselja, da se je italijanskemu prestolonasledniku rodil sinček, je podkralj Graziani priredil v Addis Abebi preteklo soboto veliko slavo. Da bi si pridobil simpatije ljudstva, je razdeljeval prebivalstvu tudi razne male darove. Proslavi je prisostvovalo mnogo civilnih, vojaških in cerkvenih dostojanstvenikov in velika množica domačinov. Med publiko pa so se bili pomešali nekateri, ki se ne morejo sprijazniti z mislijo, da bodo Italijani večno gospodovali v Abesiniji; približali so se odru, kjer je stal Graziani, obdan od raznih veljakov, ter vrgli proti njemu več ročnih granat. Nastala je velika panika, ki so je atentatorji zrabili za to, da so izginili v gneči. Podkralj Graziani je bil ranjen, generalu Avreliju Lioti je razmesarilo nogo in poglavar koptske cerkve abuna Ciril je zadobil zelo resne rane. Drobeč ročnih granat so zadeli seveda še mnogo drugih ljudi.

Vojaštvo in milica, ki so skrbeli za red, so takoj začeli streljati v množico in padlo je mnogo nedolžnih žrtev. Oblasti so sklenile, da se strahovito maščujejo za ta atentat.

Trgovsko potovanje okoli sveta

Iz Zlina se je 6. jan. odpravil na pot okrog sveta g. Jan Bata, predsednik upravnega odbora Jugoslovanskih trgovnih obval v Borovu. Spremlja ga devet članov uprave velepodjetij. O svojem trgovskem potovanju okrog sveta je Bata takole pripovedoval: "Svetovna trgovina je nemogoča brez svetovnih cest in prometa. Samo ljudje, ki sedijo pri topli peči, govorijo in modrujejo o nadprodukciji. Ali veste kakšna je situacija v naši stroki? Za 2000 milijonov ljudi se napravi letno 900 milijonov parov čevljev. Če bi te čevlje med vsemi ljudmi raz-

lica "obiskala" bolj sumljive mestne tuji časnikarji poročajo, da je miokraje ter v njih neusmiljeno divjala; poklala je baje na tisoče ljudi. Policija jo baje aretirala 2000 osu-mljenih ter dala vsakega drugega ustreliti.

Abesinci so se začeli seznavati z italijansko civilizacijo.

delili, bi hodil vsak človek z eno nogo obut, z drugo pa bos. Nadprodukcije ni, pač pa je beda zavlada na svetu. Beda pa pomeni hiperprodukcijo najrazličnejših sporov. Ali bomo rešili mednarodno izmenjavo dobrin in tako odstranili bedo, ali pa bomo pomnožili mednarodno izmenjavo granat in s tem še bolj povečali bedo. Vsak človek, ki ima kako odgovornost, se mora truditi, da bi vsaj v svoji stroki odstranil vse napake in zapreke ki ovirajo svetovno vzajemnost. To je tudi svrha mojega potovanja. Ne hazardiram in ne borim se za letalske rekorde. Letim zaradi tega, ker aviaciji zaupam. V bodočnosti brez aviacije ne bo mogoče trgovati. Prepričan sem, da bo aviacija spet dvignila avtoriteto Zveze narodov, kadar bodo tudi sinovi največjih narodov prišli do prepričanja, da niso nikdar in nikjer varni življenja".

Na letališče tvrdke Bata je spremlilo predsednika več sto oseb, med njimi je bil tudi ravnatelj Platnih podjetij v Borovu g. Toma Maksimovič. G. Bata se je od spremljevalcev poslovil, potem pa takole nagovoril svoje nameščence in delavce:

"Med gospodarskimi problemi, zaradi katerih potujem v svet, stani nakup in prodaja enako važna. Cene nekaterih sirovin so se skoraj štirikrat podražile, kar je znatno podražilo tudi našo produkcijo in bi vse to lahko imelo nekoč neugodne posledice v pogledu vaše zaposlitve. Zdaj se še ni treba bati,

Srbska sodba o slovenski kulturi

Novosadski "Dan" je v zvezi z ustanovitvijo "Srbskega kulturnega kluba" v Beogradu objavil daljši članek, v katerem razpravlja o kulturi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pravi, da srbska kultura ni na zaviljivi višini (kar je razumljivo, ker je bil srbski narod dolga stoletja izpostavljen neprestanim napadom ter se je moral junaško boriti za svoj obstoj), o Slovenceh pa piše:

"Ako si predložimo kulturni nivo po ostalih pokrajinah Jugoslavije, vidimo, da je zadovoljivo edino kulturno stanje Slovencev. In naša sreča je, da smo na tem tako eksponiranim delu Jugoslavije resnično kulturni. To nam je najboljšje jamstvo, da bomo obstali v borbi v tem delu države, kjer se tareta dve veliki kulturi, germanska in italijanska.

"Ni gol slučaj, da stojimo v pogledu kulture najboljše v Sloveniji. Stoletni kulturni vplivi so naučili Slovence, kako se je treba braniti pred raznarodovanjem. Ako bi Slovence ne bili pravočasno spoznali pomena kulture, bi jih najbrž že davno ne bilo več. Srbi in Hrvati ne smejo biti zavistni, če je danes slovenska kultura na višji stopnji od srbske in hrvaške. Nasprotno, tega se moramo samo veseliti in prizadevati si moramo, da se tudi med Srbi in Hrvati čim prej dosežejo stoddotna pismenost, družabna in gospodarska organizacija in zlasti in hrvaško inteligenco preporediti, tudi slovenska delavnost."

Piše nadalje, da je treba srbsko vendar pa se prepored ne da doseči s pomočjo politike, za katero se Srbi in Hrvati najbolj zanimajo, marveč le z resničnim in vztrajnim kulturnim delom.

Vam se sploh ni treba bati, a moja dolžnost je, gledati za 10 let naprej in zato moram v svet, da sam vidim, kakšne nevarnosti pretijo in da najdem pota nadaljnjega napredka. Ne letim baš zaradi naročil. V svet se podajam zato, da spoznam, kakšno službo vrši naše delo in kakšno bi moralo vršiti. Podjetje, ki ga zdaj zapuščam, počiva na čvrstih in zdravih temeljih. Ni česar in nihče ga ne more ogražati, razen vas samih. Vašemu delu želim mnogo uspeha."

Po tem slovesu je letalo odletelo proti Alpam v smeri Benetk, od tam pa vodi pot v Severno Afriko, Azijo in Severno Ameriko. Svetovno trgovsko potovanje je preračunano na štiri mesece.

ARGENTINA SE UDELEŽI SVETOVNE RAZSTAVE V PARIZU

Letošnje velike svetovne razstave v Parizu, za katero je mnogo zanimanja po vsem svetu, se bo udeležila tudi Argentina. Da se stvar dobro organizira in da bo Argentina res častno zastopana se je ustanovil poseben odbor, ki vodi vse priprave in ki je v ta namen dobil tudi znatno podporo od države.

RAZNE VESTI

Nemški zunanji minister von Neurath je bil na Dunaju v obiskih, pa je ob tej priliki prišlo do krvavih spopadov med policijo in dunajskimi hitlejci, ki so Neurathov obisk hoteli izrabiti za svoje strankarske manifestacije. Ves dan so se ponavljali spopadi po raznih dunajskih okrajih. Policija je aretirala večje število razgrajev.

Zelo so se vznemirili v Rimu, ko so izvedeli, da so Angleži povabili na kronanje kralja Jurija VI. tudi neguša Hajle Selassijeja, ki ga očitno v Londonu še zmerom smatrajo za cesarja Abesinije, čeprav je deželo zgubil. Italijo je imel zastopati na londonskih svečanostih prestolonaslednik Humbert ki bo pa raje doma ostal, nego da bi se srečal z negušem ali kakšnim njegovim zastopnikom v Londonu.

Irak je priznal aneksijo Abesinije po Italiji, kar je italijanska vlada vzela z zadovoljstvom na znanje.

Hudi izgredi so se dogodili v neki vasi v Južni Srbiji povodom dopolnilnih občinskih volitev. Množica kmetov je skušala vdreti na volišče, ker se ji je bila zamerila volilna komisija. Orožniki so ljudem zaprli pot, a ker so tedaj kmetje navali tudi nanje, je prišlo do streljanja; pet demonstrantov je bilo ubitih in mnogo ranjenih.

Brazilskega generala Miguela Costo so prepeljali iz Sao Paula v Rio de Janeiro, kjer ga bodo sodili, ker je bil baje soudeležen pri zadnji komunistični vstaji.

Granata je priletela na angleško vojno ladjo "Royal Oak" ter ranila poveljnika, podpoveljnika, dva častnika in še enega mornarja. Ladja je bila zasidrana pred Valencijo in nezaželeni obisk je dobila povsem slučajno. Revolucionarna letala so namreč bombardirala mesto in vladna artiljerija je streljala nanje. Ena izmed granat je po nesreči padla na angleško križarko; v Londonu so že izjavili, da to vpoštevajo in da ne bodo delali valencijski vladi slinosti radi te nezdode.

Policija Združenih držav išče nevarnega zločince, kateremu so nadeli ime "blazni mesar"; zločince je v 18 mesecih umoril in razkosal že šest oseb, sedaj pa so v kopališču Erie spet našli truplo ženske, kateri je zločinec odsekal glavo, roke in noge.

Velik škandal se je zgodil v praškem parlamentu, ko je zbornica razpravljala o vprašanju nemške manjšine. Komunisti so nemškega govornika ozmerjali, da je "fasist" in "gangster" pa so pristaki užaljenega poslanca navali na svoje marksistične kolege ter jih s silo izvlekli iz parlamenta.

Rasa Desto so Italijani zajeli in takoj ustrelili. Junaški abesinski vodja se je do svojega poslednjega trenutka boril proti italijanski okupacijski vojski in je pred par tedni še zbral veliko vojsko, s katero je nameraval izvršiti napad kar na Addis Abebo. Desto je najbrž podcenjeval italijansko vojno moč in zato se njegovi načrti niso mogli izvršiti. V več hudih bitkah je izgubil mnogo svojih vojščakov, na umiku pa ga je zajela polpa izdajalskih domačinov, ki so ga izročili tujemu gospodarju. V Rimu, kjer so se zelo razveselili Destove usmrtitve, izjavljajo, da je z njim padel poslednji upornik v Abesiniji ter da bo Italija mogla sedaj nemoteno nadaljevati s "civilizacijo" dežele.

Argentinske vesti

Volitve v Santa Fe

Kakor poročajo skrajni vsi listi razen tistih, ki v vsakem slučaju zagovarjajo vlado, so se vršile nedeljske volitve v pokrajini Santa Fe v znamenju nasilja in sleparij. V pre mnogih krajih je ukazovala policija; z volišč so podili zaupnike opozicijskih strank, volilne žare so odpirali ter "popravljali" glasovanje, v mnogih krajih so morali volilci oddati svoje glasovnice pred policijo itd. Volitve v tem pogledu niso prav nič zastajale za onimi, ki so se lani meseca marca vršile v pokrajini Buenos Aires. Če pojde tako dalje, bodo volitve res postale nepotrebna "igra s papirjem", kakor jih je že nekajkrat imenoval italijanski diktator, ki bi ga menda tu radi nekateri posnemali, če ga že ne. Tak vtis ima človek, ko čita poročila o santafeskijh volitvah ter komentarje k tem poročilom v listih, ki niso v službi nobene stranke.

Antipersonalisti, pristaši sedanje vlade, so si zagotovili pretirano visoko zmago: po dosedanjih računih 144.667 glasov, dočim so radikalom našteji le 69.926, naprednim demokratom 19.995, socialistom pa 2.153.

POLICAJ USTRELIL OTROKA

Na Dock Sudu, pred neko delavnico, je več dečkov v starosti od 12 do 16 let razgrajalo tako, da se je razhudil policaj, ki ga je pot zanesla mimo. Policaj je skušal z besedami in grožnjami ukrotiti mlade razgrajalce, a ker to ni nič pomagalo, je mož postavil, neki Pablo Ortiz, izvel revolver. Ta lahkomiselni čin je povzročil tragedijo: iz revolverja je ušel strel in krogla je zadela nekega 14-letnega fantička, ki je kmalu zatem v bolnišnici izdihnil. Policaja so aretirali.

Reklamna cena

JAME.

Popolno pohištvo za jedilnico in spalnico

\$ 225.—

Avda. SAN MARTIN 2780
U. T. 59-0504

(Na pol kvadre) Buenos Aires

Dr. ADOLFO HELMANN

Bivši zdravnik bolnišnice Alvear, po rodu Ukrajinec

Sprejema od 16. do 18., v najnujnih slučajih pa ob katerikoli uri

Av. SAN MARTIN 6059
U. T. 50 — Devoto — 1523

S 1. MARCA SPET NORMALNI ZAČETEK NOVEGA ŠOLSKEGA ČAS

S 1. marca se spet vrnemo v normalni čas, ker se ukine poletna ura, ki je bila v veljavi od 1. novembra lanskega leta dalje. Dne 1. marca bo treba torej pomakniti kazalec na urah za 60 minut nazaj. Nekoliko dni bomo bolj zgodaj vstajali, potem bo pa kmalu naše življenje spet v skladu z novo — oziroma pravzaprav staro uro.

POMORSKA PARADA V MAR DEL PLATI

Predsednik republike gen. Justo se je v sredo odpeljal v Mar del Plato, kjer bo prisostvoval v nedeljo veliki paradi argentinske vojne mornarice, naslednjega dne pa se bo spet vrnil na svoje mesto v Buenos Aires.

PET LET JUSTOVEGA VLADANJA

Pretoklo soboto je minilo pet let, odkar je general Justo prevzel vodstvo najvišjih državnih poslov argentinske republike. Mnogi civilni in vojaški veljaki so ga ob tej priliki posetili, da mu čestitali k obletnici.

Dr. CARCANO POTUJE PO PATAGONIJI

Poljedelski minister dr. M. A. Carcano je v torek odpotoval v Patagonijo, kjer hoče na samem mestu proučevati razmere ter se poučiti o potrebah tamošnjega prebivalstva. V Buenos Aires se bo vrnil šele sredi marca.

PASJI DNEVI

Vročina, ki je doslej ni bilo še prav hude, je zadnje dni pritiskala z izredno vneto ter je še bolj neznosna, ker je ozračje premasičeno z vlago. Sopara povzroča, da se človek niti ponoči ne more kršansko ohladiti, kakor bi se rad, ko je ves božji dan bil v znoju. Vsaj v mestu, kjer prebivamo navadni zemljani, je tako, gospodi v Mar del Plati, Tandilu, Necochei v cordobskih hribih in drugod pa menda ni baš take sile.

V Buenos Airesu smo imeli v sredo 347 stopenj C. in je prebivalstvo porabilo 1.100.860 kub. metrov vode; naslednji dan, t.j. četrtek, je bil še hujši, ker je živo srebro v toplotnih prilezlo na 35,5 stopenj, dočim je bilo v zraku 75 odstotkov vlage. Temu primerno se je tudi poraba vode povečala: Buenosairesčani so je stočili tekom 24 ur celih 1.141.155.000 litrov.

Kronika poroča o nekaterih slučajih solnčarice.

"TABOR"

Danes ob 8.30 občni zbor.

Odbor.

Dne 24. t.m. se je začelo vpisovanje otrok v tukajšnje državne šole in v ponedeljek, 1. marca, se prične redni šolski pouk. Ulice se bodo spet poživele z belimi "guardapolvos", ki izenačijo otroke bogatih in revnih staršev — vsaj dokler se ne v šolskih klopih; na ulici se pa po obnavljanju le preveč pozna, kdo se je rodil s srajčko in kdo brez nje... Tako je lani ugotovil neki novinar, ki je prišel do zaključka, da bi bilo treba tudi v tem pogledu najti kak od pomoč, če naj se šolarji vsaj na zunaj demokratično izenačijo.

Kar se slovenske šole oziroma tečajev in zavetišč tiče, bo pripravljali odbor v kratkem poročal, kako je stvar uredil.

VOLITVE V CORRIENTESU

V kratkem bodo volili tudi v pokrajini Corrientes. Liberalci in radikali so sklenili, da se volitev ne bodo udeležili in zato je zmaga antipersonalistov in avtonomistov, ki spadajo oboji h "concordanci", že gotova stvar.

ŽALOSTEN KONEC BLAZNEŽA

Nemški priseljencec Adolf Netzel, poročen z 41-letno Berto, s katero je imel štiri otroke, je imel v Villa Ballester, na ul. Alvear 345, restavracijo od katere je prišlo dobro življenje, saj spadajo nemške restavracije posebno v poletnih mesecih, ko ljudje mnogo piva popijejo, med najbolj obiskovane. V soboto je Netzelova žena prihitela na komisarij ter tam povedala, da se je njenemu možu omračil um. Nekaj policajev je takoj odšlo tja, a Netzel jih je sprejel s strelji. Umaknili so se zato v varno razdaljo, vendar pa so hišo obkolili tako, da jim ni bilo nikakor ne bi bil mogel pobegniti. To je pač tudi nesrečni blaznež uvidel, kakšen je položaj, je polil tla in pohištvo z nafto, zapalil da je bilo takoj vse v plamenih se brž umaknil v kopalnico ter se tam ustrelil.

V OBRAMBI MATERE SMRTNO UDARIL OČETA

Petrona Gatelli stara 46 let, žena 60 letnega Arturja, stanujoča v ul. Cramer 3672, se je večkrat prepirala s svojim možem in včasih sta se tudi stepla. Tako je tudi v torek zvečer prišlo do prepira in tepeža. Ko je ženi huda predla je začela klicati na pomoč. Prihitel je sin Juan, star 27 let, pograbil za leseno kladivo ter z njim zamahnil proti očetu tako, da se je zgrudil na tla. Pre-

Iz Evrope

Vse države, ki so se direktno ali indirektno zanimale za dogodke v Španiji, posebno Rusija in Francija po eni strani in Italija in Nemčija po drugi, so se domenile, da ne bodo več pošiljale nobenih čet in drugega vojnega materijala v Španijo. Da o tem ne bo nobenega dvoma, bo vsaka omenjenih velesil nadzirala del španske obale. Mi ne vemo, kako so te mednarodne straže postavljene ob španskih obalah, morda tudi tako, da se bo dalo vseeno kaj tihotapiti...

Medtem pa se protifašistične in fašistične čete v Španiji bijejo na življenje in smrt. Madrid, eno najlepših mest na svetu in sree Španije, bo kmalu ena sama velika razvalina. Vladne čete pa ga vkljub temu držijo krepko v svojih rokah. Odločilno ofenzivo pa še le pripravljajo na obeh straneh. Kdo bo zmagal, ne moremo prerokovati, vemo samo, da sta Hitler in Mussolini preden sta se odločila za nevtralnost, dobro z vsem potrebnim založila generala Franca. Nič manj pa niso po drugi strani za boj pripravljene vladne čete in tudi svojo vojsko so popolnoma reorganizirali in je sedaj po več mesečnih "vajah" sposobna za veliko vojaško podjetje. Zato bo boj vroč in krvav in samo želimo, da bi prinesel zmago in svobodo španskemu nesrečnemu ljudstvu.

Prvo večjo fašistično podjetje je bilo podjarmljenje Abesinije, ki se je primeroma zelo hitro in dobro obneslo, četudi, kot izvemo iz zadnjih poročil, se Abesinci še niso vdali in se zlepa ne bodo. Drugi fašistični poskus je zdaj v Španiji. Če bo uspel ali ne, bomo kmalu videli. Tretji pa se pripravlja v Podonavju.

Glavna ovira tega fašističnega načrta je Mala antanta. Nemčija in Italija sta jo skušali že na razne načine razbiti ali je vsaj zrahljati.

Medtem je Italija ustanovila svoj imperij in je pričela posveča-

peljali so ga nezvestnega v bolnišnico, kjer je pa v sredo zjutraj izdihnil. Sina so zaprli.

OTROKA SO UGRABILI

Vsa argentinska javnost je razburjena radi novega gangsterskega zločina izvršenega v bližini Mar del Plate. Z estancije "La Sorpresa" v okraju Camet so tolovaji ugrabili 2-letnega otročička Eugenia Perey-ira Irala takorekoč pred nosom njegove guvernante in njegovih staršev, ki so bili nekoliko ur prej prišli iz Balcarceja na oddih s svojimi sinovi.

Sprva so mislili, da se je otrok izgubil na velikem posestvu, pa so ga zato dolgo iskali povsod; kmalu so morali priti do zaključka, da so fantička po vsej priliki odvedli ugrabitelji, najbrž v upanju, da bodo dobili zanj veliko odkupnino. Družina je namreč zelo premožna ter v sorodu z znanim veleposestnikom senatorjem Santamarino.

Vsa pokrajinska policija je na nogah in povsod stika za ugrabitelji, vendar pa doslej brez uspeha, vsaj do trenutka, ko to pišemo. Starši so seveda v hudih skrbeh, da bi se fantičku, ki ima kakor smo že rekli komaj dve leti, kaj hudega pripetilo.

ti več pozornosti podonavju. Oba fašistična diktatorja sta se pogodila za skupno akcijo, ker sta prišla do zaključka, da bo za oba dovolj, če bosta pametna. Hitler se je odločil povedati ideji velike kompaktne Nemčije ter se je pogodil z Mussolinijem, da bosta skupno politično in gospodarsko podvrgla srednjo Evropo.

Državniki Male antante prav dobro poznajo namero italijanskega in nemškega imperjalizma. Če pa le niso bili o vsem na jasnem, so lahko marsikaj razvideli iz knjige "Rusija in Mala antanta v svetovni politiki" o kateri smo v eni prejšnjih števil nekaj uvodnih misli napisali. Gotovo je to spoznanje mnogo pripomoglo k zbližanju dveh zapadnih slovanskih držav: Jugoslavije in Bolgarije. In to se je zgodilo kmalu potem, ko je Mussolini pričel ponujati prijateljstvo Jugoslaviji, ki ga je z diplomatičnega in trgovskega stališča tudi sprejela, medtem ko so vsi glavni domači in izseljenski listi pisali, da resničnega prijateljstva med Jugoslavijo in Italijo ne bo, dokler se ne priznajo kulturne in narodne prave jugoslovanski manjšini pod Italijo.

Medtem pa se je zgodilo še drugo važno dejstvo. Fašistični tisk je organiziral silovito kampanjo proti Čehoslovaški republiki, češ, da ni nič drugega kot ena podružnica sovjetske Rusije. Proti tej dobro preračunjeni fašistični nakani je javno nastopil sam zunanji minister Krofta, ki je dejal, da je Čehoslovaška res v najboljših odnosih z Rusijo, da pa notranji državni sistem nima nobene skupnosti s sovjetskim. Zopet so vsi večji odgovornejši jugoslovanski listi tolmачili Kroftove besede v prilog Čehoslovaški.

Fašistične intrige v srednji Evropi bodo prenehale še le takrat, ko bodo vse Slovanske države podpisale medsebojno prijateljsko pogodbo. Ta zavest med vsemi Slovanskimi narodi počasi, morda prepočasi, vendar sigurno napreduje.

Po zadnjih poročilih iz Francije sklepamo, da bo moral notranji minister Blum dati svoji vladi še radikalnejše smernice, ali pa mu bo sled komunist Thorez. Znano je, da so v Franciji vse delavske organizacije, bodisi komunistične, socialistične, narodne ali katoliške, skupno organizirane v takozvani ljudski fronti. Zato ne more noben načelnik države bodisi osebni pristahe ali one politične skupine, delati samo za interese ene stranke, marveč vedno za celoto. To je demokracija. Približno tak sporazum kot med delavstvom in političnimi strankami v Franciji je tudi v Španiji, kot ste po izjavah državnega ministra del Vayo, lahko čitali v zadnji številki.

J. K.

Slovinci, naročajte si knjig iz domovine

Pri vseh naročilih katerekoli jugoslovanske ali tuje knjige in za vse knjižne informacije se obračajte na

"NOVO ZALOŽBO"

R. Z. Z. O. Z.

Naslov: LJUBLJANA, Kongresni trg 19.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.

Atelje MARKO RAD
Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ
Facundo Quiroga 1275 in 1407
DOCK SUD

ANGEL VELVANSKY

UVOZ — ZASTOPSTVA — IZVOZ

Edini uvoznik jugoslovanskih suhih gob in semen za Argentinijo in Uruguay

25 DE MAYO 726 BUENOS AIRES

P. T. 31 - Retiro 3315

Vesti iz organizacij

Domovina in izseljenci

MALO POJASNILA

Prejeli smo:

Ljubljana, jan. 1937.

V svoji prvi številki je prinesel "Slovenski list" tudi notico "Izseljenska nedelja".

V tej notici pravite tudi: "Zal le, da se iz marsikaterega poročila (v našem časopisu za izseljensko nedeljo namreč) vidi, da so v domovini še v mnogih pogledih zelo površno, pristransko, ali pa celo napačno obveščeni".

Na to opazko mi dovolite malo odgovora:

Da, prav imate! Tega se mi tudi v domovini zavedamo in nas jako boli.

Toda po čigavi krivdi? Po naši gotovo ne!

Deset let se Družba sv. Rafaela že trudi in pišari v vse dele sveta našim izseljencem, privatnikom in organizacijam, z osebnimi pismi in članki po listih, zlasti v svojem "Glasilu Rafaelu" in prosi in prosi informacij o slovenskih naselbinah da bi bila domovina pravilno poučena o vseh njihovih razmerah in njihovem izseljenskem življenju. Ustanovila je v ta namen izseljenski arhiv (muzej), kjer naj se zbirajo, urejujejo in shranjujejo vse informacije, vsi podatki o njihovem življenju, da bi bili tu doma na razpolago našemu časopisu in vsem, ki so zanimajo za izseljensko življenje naših ljudi na tujem.

Pa veste, kakšen je bil do sedaj uspeh tega velikega truda?

Nič!

Vprašajte se kar sebe, Vi argentinski Slovenci, koliko ste storili Vi, kolike žrtvovali da bi bili dali domovini točnih podatkov o sebi in svojem življenju.

Saj doma pazno sledimo vsemu našemu izseljenskemu časopisu, ga shranjujemo in proučujemo, da bi vsaj iz tega vira našli dovolj podatkov. Sedaj smo pri Rafaelovi družbi ustanovili poseben odsek strokovnjakov, inteligentov, ki vrši to delo. Toda, koliko pa izveš tu? Zlasti iz Vašega časopisa prav malo. K večjemu poročila o kakih prireditvah, pa še o teh prav malo. Prav nič pa ne tega, o čemer bi domovina morala biti točno poučena: o vsem našem gospodarskem, kulturnem, gmožnem, narodnem,

verskem življenju kje ste? koliko Vas je? kako ste organizirani? v kakih razmerah živite? itd. Kako naj vemo koliko Vas je v Južni Ameriki, ko nam tega nihče ne poroča?

Ali se morete potemtakem čuditi, nam zameriti, če smo doma o Vas res "samo površno, pristransko in celo napačno obveščeni"? Vi nam tega ne poročate, takega radio aparata, ali aparata za televizijo, ki bi nam tu doma sama povedala in pokazala o vsem tem pa žal še nimamo.

Iz tega je jasno, d. očitel: zado-va samo Vas same in parav nič nas.

Zato porablja Rafaelova Družba to priliko, da se vnovič obrača na Vas vse, posameznike in organizacije in Vas lepo prosi, stopite vsi zlasti vsa društva, v pismeno zvezo z družbo tu doma. Vi ne veste kako srčno se razveselimo vsakega pisma, da vsake karte ali razglednice vsakega posameznika ali organizacije, pa naj je še bolj preprosta, morda samo kratek pozdrav. Vsakemu se zahvalimo in vse spravimo v naš muzej, vse nam služi, ko iščemo informacij o vas in vašem življenju.

Zato dragi rojak, če si tudi sam kje v kakšnem kraju, na farmi ali v mestu kupi vsaj razglednice in nam jo pošlji in povej o sebi, kako se ti godi, povej o kraju, kakšen je kaj tam delaš koliko zaslužiš koliko Vas je tam, katera društva imate, kam hodite v cerkev, ali sploh hodite in druge take stvari. Vse to so navidezno brezpomembni drobci, za nas pa dragocene informacije, ki nam kot mali kamenčki pomagajo sestavljati celotno mozaik-sliko življenja in delovanja vsega našega izseljenstva, ki nam je tako potrebna, ako hočemo pravilno reševati naš celotni izseljenski problem.

Društva enako! Sporočajte nam o vsem svojem delu brez ozira na Vaš svetovni nazor, ali na politično smer, ali ste verni ali brezverni, ali ste za tako obliko naše države ali za drugačno. Mi tu ne delamo nobene razlike med vami. Vsi ste naši taki kakršni ste, in za vse se enako zanimamo in vsem želimo enako služiti in pomagati.

Slovensko izseljensko časopisje v

tujini! Pišite pogosto o nujni potrebi ozkih in tesnih zvez izseljencev z domovino, o takem poročanju o razmerah v posameznih naselbinah! Le tako bo mogoče doseči, da bo domovina o Vas izseljencih pravilno poučena. Domovina se danes zanima za svoje izseljence, kakor še nikdar poprej; ko bi se izseljenci samo polovico toliko za domovino, pa bi bilo vse drugače, vse bolj urejeno, in sicer bolj za Vas izseljence.

Zavedajte se: mi v domovini moremo vedeti o vas in vaših razmerah samo to tako in toliko, kakor in kolikor nam vi sami sporočite.

Če nam Vi sami vsega tega ne sporočite, nam nihče drugi ne more. In pa še to: vsak posamezni slovenski izseljenec in vsaka organizacija je sebi in domovini dolžna, da sodeluje, kolikor le more, pri tem, da se upostavi ozke zveze med vami in nami tu doma, in da je vsako poročilo, od kogarkoli, še tako neznačilno in navidezno brezpomembno, za nas sliho važno in zanimivo, ker ničesar ne vemo, samo kolikor nam poročate.

Da bi se take nove, ožje in priskrbe zveze med vami in nami dosegle čimprej, Družba sv. Rafaela Slovenski list "prav iskreno pozdravlja in mu želi obilo uspeha in napredka. Pozdravlja pa tudi vse rojake širom velike Južne Amerike, in jih prosi vse, ki bodo čitali te vrstice, naj se takoj oglase če ne s pismom, pa saj s kako razglednico.

Za Družbo sv. Rafaela:
P. Kaz. Zakrajšek, predsednik.

OSMI OBČNI ZBOR SLOV. PROSVETNEGA DRUŠTVA I.

Osmi občni zbor Slovenskega prosvetnega društva I. se bo vršil v nedeljo dne 7. marca ob 5. uri pop. s sledečim dnevnim redom.

- 1) Otvoritev in nagovor predsednika.
- 2) Čitanje zadnjega zapisnika.
- 3) Poročilo tajnika.
- 4) Poročilo blagajnika.
- 5) Poročilo knjižničarja.
- 6) Poročilo gospodarja.
- 7) Poročilo revizorjev in načelnikov odsekov.
- 8) Volitev novega odbora.
- 9) Služajnosti.

Člani in članice! Na občnem zboru bomo poročali in odločali o delovanju in smernicah društva, zato je navzočnost vseh strogo obvezna.

Franc Kovač, tajnik.

POZOR

Še nekaj koledarjev imamo v zalogi in jih damo po nižani ceni, in sicer po \$ 1.— vsakega. Tisti, ki ga želite po pošti, priložite deset centavov za znamke.

Krojačnica

MOZETIČ

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega blaga za poletne obleke, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

SLAMNIKI so na prodaj po cenah kakor jih ne dobite nikjer.

Prepričajte se!

Sebastijan Mozetič

BUENOS AIRES
5019 - OSORIO - 5025
(PATERNAL)

LEPO VINSKO TRGATEV

Slovensko prosvetno društvo I. priredi jutri lepo in bogato vinsko trgatv na obširnem dvorišču v svojih prostorih Građ. Cesar Diaz 1657. Največkrat zasačen tat bo dobil lepo nagrado.

Društveni bufet bo dobro založen s svežo pijačo ter dunajskimi klobasami.

Igral bo slovenski orkester. Vse rojake in rojakinje uljudno vabi.

Odbor.

KNJIŽNICA SLOVENSKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA I.

- 580 Morski vrag (Jack London)
- 581 Hadži Ahil (Ivan Minčev Vazov)
- 582 Venec slovanskih povesti (H. Sienkiewicz)
- 583 Čudežno Oko. (Damir Feigel)
- 584 Hojka Nedonošen (Karel Mat)
- 585 Tri povesti (Gustav Flaubert)
- 586 Shike iz Prirode (Nande Vrbnjakov)
- 587 Dora se drami. (Slavko Slavec)
- 588 Zlata srca (Sandor Gjaliski)
- 589 Sanguis Martyrum (Louis Bertrand)
- 590 Kovač in njegov Sin (J. M. Vdović)
- 591 Oče bodi volja tvoja (Ivan Pregelj)
- 592 Mali ljudje (Milan Pugelj)
- 593 Za zvestobo in ljubezen (N.N.)
- 594 Četrtek (G. K. Chesterton)
- 595 Zeleni Kader (Ivan Zorec)
- 596 Gospodična Irma (Fr. Bevk)
- 597 Deteljica (Janez Cigler)
- 598 Rudi (Tone Seliškar)
- 599 Tunel (Bernhard Kellermann)
- 600 Ob tihih večerih (Ks. Meško)
- 601 Tiho življenje (J. Lavrenčič)
- 602 Tiho življenje (J. Lavrenčič)
- 603 Tiho življenje (J. Lavrenčič)
- 604 Tiho življenje (J. Lavrenčič)
- 605 Ljubezen in sovražstvo (Domen)
- 606 Otok zakladov (R. L. Stevenson)
- 607 Gozdarjev sin (Fr. S. Finžgar)
- 608 Vatomika (Fr. Weiser)
- 609 Ilijada (Homer)
- 610 Misijonar (Roman J. Sage-homme)
- 611 Misijonar (Roman J. Hage-

Iz Rosaria

OBČNI ZBOR SDD. TRIGLAV

Dragi rojaki in rojakinje v Rosarju!

Letos bo bčni zbor veliko pomembnejši od drugih let, ker razmere samy tako zahtevajo. Najprvo vzemimo za vzgled naše organizacije v Buenos Airesu, kako so se pričele zbliževati, za kar sta brez dvoma dala najlepši zgled oba lista, ki sta se združila v enega samega. To je korak k pravemu zedinjenju vseh Slovencev v Južni Ameriki. Temu zgledu moramo vsi slediti!

Na našem občnem zboru bomo gledali, da pridemo v tesnejše stike z našimi društvi v Buenos Airesu, ko takrat, ko se je bila že lepo započela "Zveza slovenskih društev". Mi smo do zdaj vse preveč od strani gledali na prizadevanja za zbližanje vseh naših organizacij.

Ves svet se danes prebujajo iz dremanice k socialnemu delovanju. Samo Slovenci smo vse preveč brezbrizni za našo lastne koristi in slednjič za našo lastno usodo, ki bo pač taka, kakršno si bomo znali sami ustvariti.

Zato, rojaki in rojakinje v Rosariu, vsi brez izjeme pridite na naš občni zbor, kjer se bomo pogovorili, kaj moramo ukreniti, da bo za našo slovensko naselbino v Rosariu najboljše.

Za odbor: Joško Signlin.

homme)

- 612 A. Martin Slomšek (Dr. Fr. Kovačič)
- 613 Zgod. Slov. naroda (Dr. Josip Mal.)
- 614 Tolminske Pravljice (Ciril Drekonja)
- 615 Človek proti človeku (Fr. Bevk)
- 616 Enč v temini (Ivan Križar)
- 617 Trenutki oddiha (Kazimir Przerwa Tetmayr)
- 618 Pri severnih slovanih (Josip Lavtižar)
- 619 Hudo Brezdno (Fr. Erjavec)
- 620 Izbrane Povesti (Sandor Gjal-ski)

Prvi ste vi!

V zadnjih mesecih se je krog naših klientov jako povečal in dnevno prejemamo od njih zahvalna pisma, ker so bili njih bančni posli pri nas POCENI, HITRO in NAJTOČNEJE izvršeni.

TO JE NAŠE NAJVEČJE ZADOŠČENJE

ker je v PRVEM REDU ZADOVOLJNOST klientov, kateri poslujejo z nami dokaz, da boste tudi Vi postreženi kakor želite in zaslužite

NOBEDEN BOLJŠI kot

SLOVENSKI ODDELEK

na

BANCO HOLANDÉS UNIDO

SOCURSAL BUENOS AIRES

Centrala:

CANGALLO 360

Podružnica:

CORRIENTES 1900

DENARNA NAKAZILA — HRANILNICA — PRODAJA VO-LISTKOV — IZSELJENSKA POŠTA (Postrestan

RESTAVRANT — PARILLA

IN PIVO ZA DRUŽINE (FAMILIAR)

FIORDELLI

Priprava za bankete — Poseben pokrit prostor na dvorišču.

Odperte čez dan in ponoči

Av. San Martin 2688 — U. T. 59-1656

MODERNO ZDRAVILIŠČE V VSAKEM SLUČAJU

Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIČ

sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah.

Izvršujemo tudi operacije. Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.

TALCAHUANO 1060 Buenos Aires
Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure

Slovenci doma in po svetu

Pogodba o večnem prijateljstvu z Bolgarijo

Vsi domovinski listi obširno pišejo o sklenitvi pogodbe o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo ter z iskrenim navdušenjem pozdravljajo doseženi bratski sporazumi. Za nobeno pogodbo ni bilo nikoli toliko zanimanja in toliko simpatij med narodom, kakor za ta dogovor, ki je po svojem besedilu kaj preprost: "Med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Bolgarijo bosta vladala neporušljiv mir ter iskreno in večno prijateljstvo" — tako se glasi pogodba.

"Te preproste besede so kakor izklesan izraz mišljenja, želje in volje vseh dvajsetih milijonov Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov. Oba južnoslovanska naroda sta se po žalostnih izkušnjah v dobah svoje nesloge prepričala, da si morata resnično slogo in neodvisnost zavarovati in zjamčiti samo v medsebojnem sporazumu in v medsebojni slogi", piše ljubljansko "Jutro".

"Slovenec" je ta veliki dogodek proslavil s posebno "Bolgarsko priložnostjo" ter je objavil celo vrsto izjav vplivnih jugoslovanskih, predvsem pa bolgarskih mož.

Kakor slovenska vodilna dnevnik, tako tudi vsi drugi listi v Jugoslaviji in tudi v Bolgariji hvalijo sklenitev zveze večnega prijateljstva med obema državama ter naglašajo, da odgovarja ta zveza popolnoma čustvovanju vseh plasti obeh narodov.

RIJAVEC GOSTUJE Z USPEHOM V RUSIJI

Naš goriški rojak tenorist Josip Rijavec, ki je bil pred nekaj leti tudi v Buenos Airesu, kjer je pel v "Colonu", gostuje že precej časa v Rusiji. Bil je v Moskvi, Leningradu, Sverdlovsku, Kalminu Bakuju, Tiflisu in Kislovodsku. Pel je predvsem dela jugoslovanskih komunistov ki so prav tako navdušila množice kakor njegov glas. Kritika ga je izredno povoljno ocenila.

"Slovenski list"

v vsako izseljensko hišo

KROJAČNICA LEOPOLD UŠAJ

Sedaj v novih prostorih, zraven prejšnje krojačnice, kjer boste zmerom in v vsakem oziru najbolje postreženi.

GARMENDIA 4947 — Bs. Aires Paternal

Dr. STRAŽNICKI IMENOVAN ZA POSLANIKA V STOCKHOLMU

Z ukazom kraljevih namestnikov je bil imenovan za našega pooblaščenega ministra in poslanika v Stockholmu dr. Milorad Stražnicki, bivši poslanik v Buenos Airesu.

Dr. Stražnicki je star 57 let in je po rodu iz Križevcev. Univerzo je absolviral v Zagrebu, nato pa se je posvetil znanstvenim pravnim študijem. Habilitiral se je na zagrebški univerzi kot docent in tik pred vojno je postal redni profesor. Po zedinjenju je bil večkrat član raznih naših zastopstev, zlasti na skupščinah Društva narodov. Leta 1929 je prišel za poslanika v Buenos Aires, pozneje je bil za poslanika v Haagu, kjer je ostal eno leto, nakar je bil upokojen.

KOLIKO SLEPIH JE V JUGOSLAVIJI

Dom slepih v Zemunu, največja ustanova za oskrbo in vzgojo slepih v Jugoslaviji, je objavil statistiko, iz katere je razvidno, da je v vsej naši državi 12.250 slepcev. Na 10.000 prebivalcev pride v Črni gori približno 21,5 olo slepcev, v Južni Srbiji 14,5 v Dalmaciji 8 in ravno toliko odstotkov tudi v Sloveniji.

ČASNIKI V ZAGREBU IN LJUBLJANI

Zagrebski listi so objavili statistiko o prometu, ki ga je v preteklem letu opravila tamošnja kolodvorska pošta, preko katere gre ves poštni promet, kolikor uporablja železnice. Med drugim navaja statistika, da je bilo preko te pošte odpremljenih po železnici v letu 1936 okoli 25 milijonov izvodov zagrebških listov.

Ta številka se zdi na prvi pogled visoka, vendar pa je le za nekaj milijonov višja od odgovarjajoče ljubljanske številke, ker je v preteklem letu tudi iz Ljubljane odšlo po železnici 20 milijonov izvodov v Ljubljani izhajajočih listov.

LEP USPEH DVEH JUGOSLOVANSKIH UMETNIKOV

Iz Varšave poročajo o velikem uspehu kiparja Antona Avguštinčiča in arh. Draga Palića pri natečaju za spomenik Pilsudskega, katerega nameravajo postaviti v Katowicah. Konkuriralo je 50 umetnikov in arhitektov iz Poljske, Italije, Francije, Belgije in Jugoslavije. Prvo nagrado od 10.000 zlotov sta dobila Avguštinčič in Palić.

PROTIFAŠISTIČNI LETAKI V ISTRI

V noči od 2. na 3. januarja t.l. so neznane raztrosili po istrski vasi Zemun polno antifašističnih letakov, pisanih v hrvatskem in v italijanskem jeziku. Letaki so pozivali prebivalstvo, naj ne gre prelivat svoj kri v Španijo ter naj se upre, če bi oblasti hotele s silo pobrati mlajše moške za španske fašistične legije. Naslednje jutro je prihitela policija ter obkrožila vasi. Karabinerji so pobirali letake s tal ter jih trgali z zidov. Podobni letaki so se pojavili tudi po mnogih drugih istrskih vajah in na več cestah, ki vodijo v Trst. Ljudje govorijo, da je policija aretirala v bližini Trsta tri moške, ki so baje prišli z avtomobilom iz Benetk in jih ima na sumu, da so oni to delo opravili.

ZA ŠPANSKE FAŠISTE IZSILJUJEJO DENAR

V Munah, v Istri, je šolski voditelj v vseh razredih prečital naredbi, da morajo šolarji prinesiti prispevke za španske upornike. Dejal je, da je tako odredilo naučno ministrstvo v Rimu. V petem razredu je 12-letni Josip Zadković ravnatelj dejal, da on ne more prinesiti niti deset centezimov, ker da nimajo njegovi starši niti za sol. Gospoda ravnatelja je to tako razljutilo, da je fanta s knjigo natepel po glavi ter ga za dve uri postavil v kot. Še istega dne so karabinerji pozvali v svojo kasarno starše malega Zadkovića, jih zasiljevali ter naglasili, da bodo oni sami v bodoče odgovorni za takšno protidržavno obnašanje njihovega otroka.

GOBAVOST V JULJSKI KRAJINI

V zadnjem času so izsledili tri slučaja gobavosti v Julijski Krajini, in sicer enega v Vipavi, drugega v Komnu, tretjega pa v Barkovljah. Hiše, kjer so bivali ti bolniki so porušili in vso opremo sežgali stanovalce pa odpravili v taborišča za gobave. Očitno gre v vseh treh primerih za bolezen, ki so jo prinesli vojaki, odnosno delavci iz Abesinije.

MUSSOLINI SE JE ODPOVEDAL DALMACIJI?

Veliki nemški list "Berliner Tageblatt" je priobčil daljši uvodnik od svojega rimskega dopisnika dr. Stoeke, ki razpravlja o italijanski politiki v preteklem letu. Med drugim pravi, da se je Mussolini na podlagi sporazuma z Anglijo odpovedal vsaki težnji po Dalmaciji.

POSLEDICE IZGANJANJA NAŠEGA JEZIKA IZ CERKVE

Prve dni januarja so karabinerji aretirali v Danah, v Istri, Martina Poropata (Bušljatina) in Antona Poropata (Škljekotovega), ker sta imela naslednjega dne iti k pravoslavnemu popu v Puroj, da se v imenu vseh vaščanov dogovorita z njim glede prestopa cele vasi v pravoslavlje in to kot znak protesta proti škofijskemu dekretu, katerega so župniki prečitali na novega leta dan v vseh cerkvah in ki naznanja, da je hrvatski jezik popolnoma zabranjen v božjih hišah.

V Danah imajo duhovnika in so ljudje hodili zato k maši v Brest. Na novega leta dan so se verniki razburjeni vrnili, ker so bili tam izvedeli, da se ne bo smela rabiti hrvatska beseda več pri božji službi. Zbrali so se pred domačo cerkvijo ter sklenili, da prestopijo vsi k pravoslavni veri. Izvedele pa so o tem oblasti ter preprečile to namero s tem, da so aretirale zgoraj navedena domačina ter tako tudi ostale prestrašile.

MINISTER DR. KREK O NAŠEM NARODU POD ITALIJO

Vnedeljo 17. januarja se je vršilo v Ljubljani veliko zborovanje Jugoslovanske radikalne zajednice. Minister brez portfelja dr. Krek je na tem zborovanju govoril o zunanji politiki vlade ter se je pri tem dotaknil tudi odnosov z Italijo. Dejal je:

"Znano je, da se pripravljajo razgovori z našo največjo sosedo Italijo. V interesu obeh držav je, da pridemo do tajnih lojalnih političnih odnosov in do urejenih ekonomskih zvez med obema državama, ki po svoji prirodi in po svojih prometnih zvezah morata imeti samo škodo, kadar promet med njima ni do potankosti urejen, reden, vzajem in lojal. Tudi narodne manjšine željno pričakujejo, da se z lojalnim sporazumom ustvari možnost za osiguranje njihovih pravic ter da se jim olajša življenje.

GRADBA NOVE STRATEŠKE CESTE

Z vso naglico popravljajo in širijo staro avstrijsko vojaško pot, ki se odcepi pri Ajševici in pelje v ključih strmo na Trnovsko planoto. Tu je zvezana z ono cesto, ki pelje iz Gorice. Omenjena pot je bila po vojni popolnoma opuščena. Poleg nešteto poti čisto vojaškega značaja, ki so zgrajene, ali ki so še v gradnji po dolinah v smeri proti

meji in v čisto obmejnem pasu, se torej strateškim gradbam pridružuje tudi ta cesta. Gotovo ima velik pomen z ozirom na to, da bo vezala Gorice in Vipavsko dolino s Trnovskim gozdom v zapadnem krilu in obrambni obmejni pas, ki gravitira na Idrijsko in Vipavsko dolino.

ARETACIJE IN PROCESI ZARADI BEGA ČEZ MEJO

Ljudje še zmerom kar trumoma beže čez mejo. Kljub zimi in čeprav je vojna v Afriki že davno končana, se ta pojav ni niti najmanj zmanjšal. Sodišča so imela zlasti v januarju mnogo opravka s temi begunci.

Pred goriškim sodiščem se je vršil proces kar proti 5 fantom iz Trente in gornje Soške doline, ki so, kakor so poročali listi, brez potnih listov zbežali čez mejo, da bi jim ne bilo treba k vojakom. V kontumaciji so bili obsojeni na običajne kazni po tri mesece zapora in 2000 lir denarnih stroškov. Obsojeni so bili: 21-letni Andrej Ovrk in 20-letni Anton Cuder iz Trente, 26-letni Ferdo Sošolič iz Biljane, 24-letni Valentin Jakopič in 24-letni Pavel Bukovec iz Avé pri Kanalu. Posebej je goriško sodišče dva dni kasneje obsodilo iz sličnega razloga 25-letnega Franja Čibeja iz Tribuš pri Čepovanu in 18-letnega Radca Skomino iz Dornberga, na prav tako kazni. Nadalje so se vršili ali pa se bodo vršili slični procesi proti beguncem Oskarju Orlu, Josipu Burešu, Umberto Zavadnalu, Lojzu Živku, Cirilu Tušerju, Petru Simčiču in Josipu Konjediču iz raznih goriških krajev, ki so tudi že vsi zbežali čez mejo.

Na meji nad Tolminom so obmejni miličniki dva dni pred novim letom aretirali 17-letnega Stanislava Puškarja, ki je baje prav tako nameraval na drugo stran. Blizu Cerknega pa sta bila aretirana jugoslovanska državljana 19-letni Danilo Sadar iz Zagorja ob Savi in 17-letni Herman Žendar. Prvi je prišel čez mejo brez potnega lista, drugi pa, ki je doma iz Trsta se je baš odpravil čez njo.

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA" VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpuhi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioleto žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciacrelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ŽELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane. ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GELO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje \$ 30.—

Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in s izvirnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Podružnica v Montevideu:

Calle Misiones 1327

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

Pretepeni radi prepevanja slovenskih pesmi

V Kalu pri Podbrdu so 14. decembra ob 8. uri zvečer finančni stražniki in miličniki obkolili hišo tamošnjega posestnika Jakoba Torkarja. Pri njem se je zbralo nekaj vaških mladeničev, ki so mu čez dan pomagali pri večjem gospodarskem delu in jih je radi tega zvečer povabil na vino. Pri kozarcu vina se je razpletel med družbo živahen razgovor in pri tem so zapeli tudi nekaj slovenskih pesmi. To je zadostovalo, da je brigadir finančnih stražnikov alarmiral svoje podrejene in obenem pozval tudi miličnike iz Strnišča. Miličniki in finančni stražniki so obkolili Torkarjevo hišo in čakali z nabitimi puškami na fante, ki so se ob 8 uri zvečer poslovili od Torkarjevih in odhajali vsak na svoj dom. Bili so vsi aretirani, odvedeni v kasarno miličnikov v Strnišcu, kjer so jih pretepal s puškinimi kopiti in raznimi drugimi predmeti toliko časa, da so bili vse onemogli. Dva izmed aretiranih mladeničev — 27-letni Kleč Tomaž in 27-letni Kemperle Jože — sta pri tem dobila tako hude poškodbe, da sta bila primorana vse do danes ostati v postelji.

Ta napad na mirne in nič hudega sluteče mladeniče, še bolj pa nečloveško postopanje z njimi je silno razburilo okoliško prebivalstvo, ki je sicer navajeno takih postopkov raznih italijanskih uniformirancev. Dancs, ko se toliko govori in piše o zblizanju med Italijo in Jugoslavijo, in se za to posebno zavzemajo in povdarjajo svojo dobro voljo merodajni faktorji z Julijske Krajine s tržaškimi listi na čelu, je značilen tak nastop krajevnih oblasti, ki jih že najnedolžnejša slovenska pesem, peta nekje v hribovski vasi razburi tako, da se spozabijo čez dopustno mero, če hočemo rabiti najmilejši izraz. Vsa tako nasilje povzročeno našemu narodu ubija v nas vero v iskrenost vseh teh izjav in se nam škoda zdi za to prelitega črnila, odnosno se bojimo, da se v take hi-

DROBNE VESTI

V Vrtojbi je umrla 88-letna Katarina Lasič, rojena Černe. Do zadnjega je bila čila in zdrava, opravljala je hišna dela in pred nedavnim je bila celo na Sv. Gori.

Na cesti pri Kaštelirju, v Istri, sta se do smrti oklala Angel Legović, star 25 let, in Rudolf Brljavac, star 23 let. Spopadla sta se baže zaradi dekleta, v katero sta bila oba zaljubljena.

Ras Sejum se je mudil v Opatiji ter je obiskal tudi Reko in Sušak. Če se je nekoliko pozanimal za razmere je lahko videl, kakšna je ona "svoboda", ki so jo Abesincem obljubljali Italijani, ko so začeli prodirati v negušovo doželo.

V Graščaju, v Istri, je umrl 102 leti star Josip Tumpič; zapustil je šest sinov in 64 vnukov.

V Trstu je bila otvorjena z velikimi svečamostmi nova rafinerija

navske izjave polaga prevelika važnost.

nafta "Aquila". Zgrajena je v Žavljah.

V Čičariji so odkrili 15 novih podzemskih jam, z globino od 20 do 160 metrov. Vseh ju do sedaj odkritih v naših krajih 3416 podzemskih jam.

Profesor Urbani Umberto je izdal v Zadru novo delo o jugoslovanskih piscih pod naslovom: "Scrittori jugoslavi". V njem so kritike o Prešernu, Zupančiču, Tresiću, Pavičiču (Finis reipublicae), Boži Lovriću, Milošu Crnjanskem (L'amore in Toscana), Nedeljku Subotiču (Sui colli di Roma).

V št. Vidu pri Vipavi je bil postavljen za tajnika fašija Comelli (Komelj) Pavel.

Med Prvačino in Volčami so ukradli neznanici celo 80 m telefonske žice. Vendar pa se zdi da gre tu za sabotažo.

V Trstu bodo zgradili posebno palačo za javna dela. Temeljni kamen je postavil v nedeljo sam Cobolli-Gigli, minister dela. Važno je poudariti, da se v naših krajih grade največ javne zgradbe vojaškega značaja.

IZ CORDOBE

S PIKNIKA V CORDOBI

Preteklo nedeljo sta imeli naši društvi: DKD, Iskra in JPD, skupni piknik katerega se je udeležilo okrog 60 ljudi, tako da nas je bilo za eno "bañadero" in en omnibus. Naša vozila so šla najprej v Alto Alberdi, kjer so naložila izletnike, druga postaja je bila pri tov. Gregoriču, kjer se jih je zopet lepo število pridružilo, zadnja postaja pa je bila pred sedežem društva, kjer so se zbrali rojaki in rojakinje iz vseh delov mesta. Ko smo bili enkrat gotovi, smo jo obrnili proti Salsipuedes. Ni treba posebe naglašati, da so naši izletniki med poljo marsikatero dejali in tudi zapeli, da je meni kar sree poskakovalo od veselja.

Ko smo dospeli v Salsipuedes, smo razložili, naše ženske pa so razstavila raznovrstna okrepčila, ki so jih prinesle s seboj.

Vreme je bilo skoro mrzlo v tel cordobskih hribih, pa vsemu smo se okorajžili in poskakali v hladne in kristalnočiste valove bistre reke. Popoldne pa je gorko solnce posijalo, da je bilo kar lepo in prijetno. Naša godba nam je na bregu lepe valčke igrala, da so bili res vsi zadovoljni.

Le prekmalu se je solnce nagnilo k zatonu in je bilo treba misliti na povratek. Kar jezil bi se človek, da vsa, kar je lepega in pri-

jetnega, tako hitro mine. Vendar ni kazalo drugega. Zdrveli smo naglo po gladki cesti proti Cordobi.

Udeleženeec.

Dr. Enrique Daniel Dauga

Zobozdravnik

Sprejema vsak dan izven četrtkov od 14 do 19 ure

PALPA 2584 — U. T. 73-1900
Buenos Aires

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo, ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Bueno Orden 3389
Buenos Aires

Franjo Huspaur

FACUNDO QUIROGA 1441

Na Dock Sudu

SLOVENSKA LEKARNA

Vam nudi najboljša zdravila po nizki ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošiljamo tudi v notranjost republike. Priporoča se

ZA SAMO \$ 19.— DOBITE OBLEKO

Cene, kakršnih niste še nikoli videli. Prodajam, poleg oblek, vse druge potrebščine za moške, kakor srajce, površnike itd.

VSE PO NAJMODERNEJŠEM KROJU

PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE!

SASTRERIA RECORD

CORRIENTES 2084 — U. T. 47 - 4927

FAVSTA

"Le naj dokazujejo, karkoli jim drago! Le naj se vzdignejo na veliki upor! Tako mi krvi Kriščeve, dokler stojim jaz na tehle svojih nogah, je francoski prestol naš! Ta glava", je dodala, trka se po čelu, "ima s čim odbljati njihove nakane!"

Vzravna se je; plamen sovraštva je vihral od nje kakor temna glorija... Kmalu nato pa se je iznova spustila v naslanjač in je obsedela s sklenjenimi rokami. Velika ura je baš tedaj počasi udarila devet.

"Čez nekaj minut pride gost", je povzela. "Pazi, René, in postavi ga tako, da bo vse videl in slišal. Guise naj pride v molilnico. Idi, dobri moj René... Res, kako pa je z Loignesom?... Bo li ostal?..."

"Da, kraljica, živel bo. Čez mesec dni bo spet na nogah..."

"Privedi ga k meni, da vidim, ali je človek za mojo rabo... Idi in glej, da po neprevdlinosti ne izdaš častitega starca, ki hoče slišati na svoja ušesa in videti na svoje oči..."

Ruggieri ni odšel takoj. Stopil je k stari kraljici, izvlekel baršunasto vrečko, vzel iz nje okrogel kamen ter ga oprezno položil na mizo.

"Kaj je to?" V kraljičinih očeh se je zableskalo otroška radost. "Menda ne kak nov talisman?..."

"Da, gospa", je resnobno odvrnil Ruggieri. "V veliko pomoč vam bo." "Oh, René, ti si moja opora!" je vzkliznila Katarina. Z drhtečimi prsti je vzela kamen in ga ogledala. Bil je okrogel, dvobarven oniks. Nekakšne črke so bile vrezane vanj...

"Publeni!", je čitala kraljica.

"To je čarodajno slovo, ki sem ga našel v Nostradamovem rokopisu", je odgovoril zvezdogled. "Njegova moč je skoro neomejena. Kadar boste v za-

dregi za rešilno misel in za odločilno besedo, izgovorite ga trikrat sami pri sebi..."

"Publeni!" je ponovila Katarina de Medicis. "Hvala ti, René. Kako zapuščen bi bila kraljica, da nima tebe!"

Ruggieri je položil na mizo nekaj orodja, kakršno rabijo draguljarji. Katarina si je odpela zapestnico, ki jo je nosila na levi roki. Bila je sestavljena iz samih magičnih kamnov s katerimi je Ruggieri obdaroval kraljico pri raznih prilikah. Zvezdogled je vstavil oniks v zapestnico priklonil se in odšel...

"Ali je gospod Peretti že tu?" je vprašal lakeja.

"Deset minut bo kar čaka v Vilinski dvorani."

Ruggieri je naglo krenil v naznačeno mu dvorano tako nazvano po slikah iz grškega bajeslovja ki so pokrivale stene.

V dvorani je sedel skromen meščan, sko obločen mož ter z visokostnim preziranjem ogledoval gole slike. Sodeč po njegovih sivih laseh mu je utegnilo biti kakih osem in šestdeset let; toda njegov stas je bil še vedno raven v njegovem držanju je bilo še vedno nekaj izljudčevega; trpka usta in ognjevit oči so dajale njegovemu obličju izraz vojniške brezobzirnosti med tem ko so krepke čeljusti in visoko čelo razodevale lokavost in mnenjske duha.

Takšen je bil gospod Peretti.

Ko je vstopil Ruggieri se je ostril izraz te divne stareševske glave mahoma ublažil kakor da je ugasnila notranja luč ki mu je dajala življenje. Gospod Peretti je zlezal vase in prsa so se mu vgreznile. Stokaje, kakor da bi mu povzročal vsak najmanjši gib težave, se je spravil na noge ter sključen odšel z Ruggierijem, opiraje se z desnico na palico z levico na komolec,

katerega mu je zvezdogled spoštljivo ponudil.

Ruggieri je molče odvel gosta v sobo, ki je mejila ob kraljičino nosilnico. Z naslanjača, v katerega je sel, je gospod Peretti lahko gledal in poslušal skozi široko odprtino, ki jo je z one strani zakrivala sprejeto obešena preproga...

Katarina de Medicis je bila pravkar odmorila, ko se je začelo z ulice oddaljeno vzklikanje množic. Vstala je in besno stisnila pesti; ljudska radost jo je izživala, kakor bi se posmehovala njenemu gorju.

"Henrik Guiski prihaja!..." Pozdravljajo ga, Davidovega sina ga imenujejo! Moj sin je zanje samo Herod, ki še mrtvo kamenje vstaja zoper njega in se koplji v barikade!... A potrpite, ni še konec vsega!... Če sem ugnala Hugonote, Colignyja in Béarnca, uženem tudi Loreno!..."

Pozdravno klicanje je naraščalo, bližalo se in utihnilo skoro iznenada: Henrik Guiski je bil stopil v dvorec. Nekaj trenutkov nato je Katarina začela trušče mnogoštevilnega spremstva in zvenketanje ostrog po parketu; vrata nosilnice so se odprla in kraljičin sobar je stopil čez prag. Ni se utegnil odpreti ust, ko mu je velela s povzdignjenim glasom:

"Idite povedat gospodu vojvodi, da ga izvolimo sprejeti v avdienco kot najzvestejšega podanika Njegovega Velikanstva kralja..."

"Hvala Vašemu Velikanstvu za tako ime", je rekel vojvoda, ko je vstopil. "Lepšega naslova si zvest plemič ne more želeti..."

Vrata so se zaprla, Guisevo spremstvo je ostalo v sosednji sobi.

Kraljica je sedla v naslanjač. Guise je obstal pred njo, a držal se je tako osabno, da je bilo težko reči, ali prihaja kraljev podanik ali zavojeva-

lec, ki hoče narekovati svoje pogoje.

Katarinino lice je imelo tisti dostojanstveni izraz, ki ga je nadevala kakor krinko. In Guise se je nadejal, da jo najde ponižano, potrto, pripravljeno prositi milosti za ubežnega sina!...

"Bratranec," je izpregovorila s polno vedrostjo, "kakšni so vaši nameni? Sama sva. Nihče naju ne čuje. Poslušati hočem, karkoli porečete, in izkušala vas bom razumeti. Kraljica brez prestola, žena brez moča, mati otrok, ki so poginili drug za drugim, mati Henrika III., ki ga je zadelo najhujše, kar more doleteti kralja, starika, ki najdem samo še v molitvi nekaj miru sem morda edina, ki lahko govorite z njo od srca... Naj ste hoteli barikade ali naj jih niste hoteli, zmagali ste. Zato vas vprašam, vojvoda: kako se mislite okoristiti s svojo zmago?"

Henrik Guiski je zdavnaj poznal Katarinino lokavost in ni bil prišel nepripravljen; toda njen mirni obraz in preprosta tonost njenih besed sta ga spravila v zadrego.

Njegova prava misel je bila tale:

"Močnejši sem. Stara kraljica, utrujena po dvajsetih letih skritih in javnih borb, odlaga orožje. Ako popustim, zapravim vso ugodnost svojega položaja. Ako nastopim kot zmagovalček, dobim vse!... Gospa", je dejal, "sami veste, da nisem jaz povzročil barikad. Krivo je pariško ljudstvo, ki sem ga zaman izkušal obdržati. Vzrok, da je narod pobesnel, vam je takisto znan: ta vzrok je brezumje vašega nesrečnega sina, ki je dal gospodoma d'O in d'Epemnon pravico razpisovati pretirane davke. Meščanstvo je navečano plačevanja."

Katarina je pokimala.

"Vzrok ljudske besnosti", je povzel

Guise, razgreva se čedalje bolj, "vzrok vsega, kar ste videli, in vsega, kar se še utegne zgoditi je nadalje hinavstvo tega kralja, ki se danes veže z Ligo, jutri pa s hugenoti, pokvarjenost vladarja ki se obdaja z milostniki, in ogorčenje vesoljnega kraljestva, ki hoče imeti kralja, resničnega kralja..."

"In ta resnični kralj ste vi!..."

"Jaz, gospa!... Jaz ali kak drugi!" je zarohnel Guise, izgubljae oblast nad seboj: "Krivoverstvo je spet na pohodu. Treba bo ponoviti Jernejevo noč!... Ljudstvo nima več denarja; svoboščine meščanov so pogažene, gospoda je ponižana; treba je rešiti Francijo..."

"In rešitelj ste vi!..."

"Jaz, gospa!... Jaz ali kak drugi! Kdo bo rešitelj, ni važno; važno je to, da stara slava Francije na vekomaj ne zamrke v osmešenju in v sramoti orgij, ki se vrste s hinavskimi procesijami!..."

Kraljica je spet pokimala.

"Na vse, kar pravite", je odgovorila, "na vse to sem mislila tudi jaz. Tisočkrat sem svarila sina. Tisočkrat sem ga zaklinjala, naj odslovi Epemnona in Franca d'O. Na žalost me ni poslušal... Ne govoriva več o tem. Prestara sem in preveč utrujena, da bi se še mogla boriti. Priznati pa moram, da bi umrla obupana, ako bi videla, da se polasča prestola krlivorec... da seda nanj prokleti Béarnec, ki baš zdaj zbira v Rochelli množico armado..."

Guise je prebledel. Henrik Béarnski, kralj navarski, je bil edini, ki se mu je mogel postaviti po robu. Ta človek je bil mora njegovih noči!

Kraljica, ki najprej spretno prizna, da je francoski prestol izprazen, je tik nato udarila vojvodo s tem, da ga

DEKLIŠKA GREDA

Dva, ki ju je zvezala vojna

Moderna in resnična pravljica iz „Tisoč in ene noči“

Piščany, februarja.

Pred dnevi je prišel v Piščane na Slovaškem iz Smirne ravnatelj tovarne, paša Aziz Hadad Jefti s svojo, mo Timnah. Paša je dobro ohranjen štiridesetletnik, jako eleganten, njegova žena pa je na pogled mnogo mlajša in tipična orientalska krasotica. Zakonec Jeftijeva se sprehajata v prostem času po zasneženih piščanskih ulicah, obiskuje ta zdravilišče „Pro patria“ na zdraviliškem otoku in bivšo vojaško bolnišnico v Wilsonovi ulici. Pregledujeta prav vse in prav natanko, kakor da hočeta primerjati s tem, kar je bilo enkrat in česar danes ni več. Videti je, da sta bila pred leti v Piščaneh, da sta čisto gotovo bodela tod in da obujata spomine.

Jefti — paša in njegova soproga v resnici nista bila prvič v Piščaneh, kajti bila sta tu že med svetovno vojno. Sedaj pa hodita po mestu, obujajoč žalostne in vesele spomine na pretokle čase, na one čase, ko sta se njuni poti strnili ob Vagu, da se ne ločita nikdar več...

x x x

Vojna leta 1914 se je pričela.

Strašni boji, ki so divjali na goliški in srbski fronti so zahtevali mnogo žrtev. Vse bolnišnice so bile polne ranjencev. Tudi bolnišnica v Piščanih je sprejela v svojo oskrbo mnogo vojakov raznih narodnosti.

Na hodnikih te bivše vojaške bolnišnice „Pro patria“ vise še danes slike ranjenih vojakov, podčastnikov in častnikov v spremstvu streljanih bolnikov. Nekateri izmed vojakov imajo na glavi fese, to so bivši Bošnjaki, vojaki avstro-ogrskih armade. Poleg teh stoje Turki v svojih turbanih. V desnem vogalu neke slike pa stoji krasna, črnooka mladenka... „Schwester Timnah“...

dancs soproga mogočnega paše Aziza Hadada Jeftija.

Od te dobe je preteklo polnih dvanajset let. „Schwester Timnah“ komaj, da se je kaj spremenila, na prvi pogled mora vsakdo spoznati v gospe Jeftijevi bivše strežnico vojaškega zdravilišča, ki je bila dobri angel vsem ranjenim mohamedancem. Tedaj se je zagledala setra Timnah v krepkega poročnika bosanskega polka Aziza Hadada Jeftija...

Leto 1914. V maju tega leta se je še vsakdo veselil krasne pomladi dva meseca kasneje pa je izbruhnil svetovni požar. Timnah je spremljala svojega očeta, znanega bosanskega politika Muhtarja Askerja Abdulaha Hodžo iz Mostarja na Dunaj, kjer se je moral podvreči operaciji, katero pa ni preživel. Timnah je ostala sirota. Brez premišljevanja si je izbrala nov poklic. Priglasila se je za bolničarko. Prišla je v vojaško bolnišnico v Budimpešto, kjer so ji postali naklonjeni in nekoliko tednov kasneje niso marali druge postrežnice kakor sestro Timnah. In mnogi so trdili, da se je izplačalo dobiti majhno rano že samo zato, da jo oskrbuje nežna roka sestre Timnah.

Sestra Timnah je nosila na beli oglatnici namesto rdečega križa rdeč polmeseč. Po tem znamenju so ji vzdeli priimek „Sestra lunica“. Decembra prvega leta svetovne vojne je prišel v njen oddelk poročnik bosanskega polka Aziz Hadad Jefti, ki je bil ranjen na goliških poljanah. Novega bolnika je sestra Timnah obravnavala z isto ljubeznivostjo in skrbnostjo kakor vsakega drugega vojaka; niti na misel ji ni prišlo, da bi mu posvečala le trobico več pozornosti. Tu-

di ni mogla. Ves svoj čas je preživljala med vojaki, z vsakim je bila enako dobra, za nobenega ni mogla več storiti, kakor je storila. Zato je bilo nekoga dne njeno začudenje preveliko, ko je poročnik Jefti svedčano proglasil, da sestra Timnah ne sme razen njemu nikomur drugemu streči.

Sestra Timnah je čudni proglas poročnika Jefta odločno zavrnila. Ona pripada vsem ranjenim vojakom; na poročnika Jeftija, ki si jo je hotel na tak čuden način osvojiti, se je pa od tedaj jezila. Čez nekoliko mesecev je zapustil poročnik Jefti budimpeštansko bolnišnico in odšel v okrevališče na Semering. Sestra Timnah so kmalu nato poklicali v pisarno, kjer ji je poveljnik izročil trikrat započeto pismo. Poročnik Jefti jo je prosil za roko. Mlada bolničarka je dolgo časa čakala z odločitvijo; ni vedela, kaj naj stori. Iskala je v svojem srcu mesta, kjer bi bilo zapisano ime poročnika Jeftija, toda ni ga našla. Odgovor je bil odklonilen.

x x x

Leta so tekla. Poročnik Jefti je ozdravel in se vrnil k svojemu polku na rumunsko fronto. Rumuni so dobro obstreljevali sovražne jake, polni zadetki so razbili betonске postojanke, poročnik Jefti je bil pri tem težko ranjen. Prepeljali so ga v vojaško bolnišnico v Sibinj, kjer so mu umorili odrzati desno nogo. Njegovo zdravstveno stanje pa se ni hotelo boljšati. Pozneje so mu morali tudi desnico nadomestiti s protezo. Po dolgem zdravljenju je prišel na okrevanje v zdravilišče Piščany.

Sestra Timnah je od ranjenih Bosancev zvedela za temno usodo, ki je zadel poročnika Jeftija. Poizvedovala je za njim in zvedela, da je v Piščaneh. Šla je za njim. Ranjenca je našla v groznem stanju. Vesel je bil njenega prihoda in našel je v nji najboljšo oporo. Od tega dne je ubogala sestro Timnah trdoglavca Bosanca in je stregla le njemu samemu. In nekega dne, ko sta se sprehajala po prijetni senci starega piščanskega parka je spregov-

Lekarna ali kuhinja?

Glendenih v svoji knjigi „Človeško telo“ poudarja da je v telesu človeka, ki tehtja 150 funtov, 7 in pol funta mineralnih soli. Te vključujejo apno (calcium), železo, fosfor, sodo, potaš, žveplo, baker in jod in pravilno hrana preskrbuje telo z vsemi temi snovmi. Hrana pa je tudi edini pravilni način, po katerem dobivamo te snovi, razen po nasvetu in vodstvu zdravnika. Telo ne more uporabljati mineralnih soli v njihovi prvotni obliki. Še jih pa jemljemo v hrani, se spreminjajo v snovi, ki jih želodec more prebavljati in jih telo more najboljše absorbirati.

Za rast kosti in zob telo potrebuje predvsem apna in fosforja. Radi tega je važno, da ima noseča žena v svoji hrani take jedi, ki osebujejo apno in fosfor, ako hoče, da dete začne svoje življenje z močnimi kostmi in dobrimi zobmi. Iz istega razloga so rastočim otrokom priporočila, da jedo jedi, ki imajo te minerale. Obilo mleka in obilo sadja in zelenjave preskrbuje telo s temi minerali.

Vloga, ki jo železo igra v našem telesu, je trojne vrste. Železo je bistveni element onega dela krvi, ki se zove hemoglobin, katere snov prinaša kisik v telesne stanice in omogočuje njihovo delovanje; zdi se, da v neki meri kontrolira najvažnejša delovanja znotraj stanice. Ugotovili so, da telo potrebuje malenkostne količine bakra, da more uporabljati železo, ki je v jedi. Jod mora biti prisoten v telesu, ako naj deluje normalno. Ravno tako žveplo.

Ali vse te minerale si moramo preskrbeti od mlekarne, „almace-na“, mesarne in prodajalne sadja

vorila sestra Timnah: „Danes, če hočete toda samo če hočete, postanem vaša žena...“

In poročnik Jefti je z največjim veseljem hotel... Od tega časa je sestra Timnah v resnici negovala samo bivšega poročnika Jeftija.

in zelenjav — ne pa od lekarnar. Ako gospodinja pazi na dobro in uravnoteženo prehrano za svojo družino, ni treba biti v skrbeh, da njena družina ne dobiva vseh teh mineralov kakor tudi vitaminov, potrebnih za zdravje.

Najbolj običajni hranilni viri za želce so jajčni rumenjak, jetra, obisti, špinata in sadje. Žveplo dajejo protejinske jedi kot jajca in mleko. Jetra nam dajejo potrebni baker. Mleko vsebuje potrebno apno in fosfor. Jod nam dajejo morske jedi.

Da imamo pravilno prehrano, ki nas preskrbuje z minerali in drugimi važnimi snovmi, bi morali jesti jajca vsaj po trikrat na teden, listnate zelenjave vsak dan, meso vsak dan, ribo vsaj po enkrat na teden. Vsi, mladi in stari, bi morali uporabljati po en kvart mleka vsak dan. Morali bi jesti tudi sadje, sveže in skuhan, vsak dan, in jetra ali obisti po enkrat na teden.

Slovenski restavrant

Edino slovensko zbirališče na Avellanedi — Lepi prostori — Postrežba točna — Cene zmerno Vsako nedeljo ples

Se priporoča lastnik

KAROL TERPLAN

Chacabuco 501 — Avellaneda

INSTTUTO - DENTAL POPULAR

2261 - Av. SAN MARTIN - 2261

Pregled brezplačno

Sprejemanje od 9—11 ure in od 3—9 pop.

Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—
Nov način in različne vrste
stavljanja zob.

je nenadoma spomnila opasnega tekmeča.

„Gorje nam!“ je nadaljevala. „Kdo naj ustavi tega hugenota, ki izteza roko po kroni?... Moj sin, begunec brez vojske, ne more ničesar... In vi, bratranec, kako hočete dovesti do Béarncem? Saj nimate ne dovolj četa, ne denarja, da bi jih mogli nabrati!...“

Zdaj ni šlo več za spor med Guisem in Henrikom III. Šlo je za to, kdo in kako naj ubrani Béarncu, da ne postane francoski kralj!...

„Gospa“, je kričnil vojvoda Guiski, „Henrik Navarski ne bo prišel do Pariza, pa da mi je požgati in poklati vso Francijo!“

„Kje imate oblast, da dovedete tako podjetje do konca?“ je rekla Katarina. „Najprej bi se morali pogladiti za kralja; to pomeni toliko kakor odstavljeno mojega sina... Ali vas ni strah zločinaškega dejanja?“

„Naj se mi zločin še tolikanj upira, treba ga bo storiti, gospa!“

Vojvoda Guiski je udaril s peto ob tla. Obraz mu je zaripnil, iz oči so mu sršali bliski.

„To pomeni državljansko vojno“, je dejala Katarina. „Sam Bog si ga vedi, kdo bo imel od nje korist...“

Spet je bilo videti, kakor da ostavlja sina. Dopusčala je možnost, da vojvoda Guiski postane kralj!

„Ali veste kaj drugega, kar bi moglo ustaviti Béarnca?“ je porogljivo vprašal Guise.

„Poznam tako sredstvo“, je rekla Katarina z resnobnim glasom. „Treba bi bilo počakati Henrikove smrti...“

Guise se je zdrnil. Katarinino obličje je izražalo veličanstveno bol. Vzdihnila je kakor iz globine duše.

„Znano vam je, da je ubogi otrok zapisan smrti“, je dejala z glasom brezmejnega žalosti. „Najbolj učeni zdravniki mu obetajo največ še leto dni...“

Henrik je moj poslednji sin... vsi ostali so mrtvi... Kadar umre tudi on, ne bo več Valoiških!“

Guise jo je poslušal tako napeto, da ni čutil klobuka, ko mu je zdrknil iz roke in pal pred Katarino...

„Moj sin bo čez nekaj mesecev mrt“, je povzela kraljica s turobno vdanostjo matere, ki je izgubila sleherno nado. „Kdo bo nasledoval uglednemu rodu Valoiških?... Gotovo ti si, ki ga določi Henrik III. sam!“

„Razložite svojo misel, gospa“, je zajeceljal Guise nekoliko spoštljiveje nego prej.

„In koga naj določi Henrik, ako ne tistega, ki mu ga jaz priporočim? Če nimam več kraljice, sem hvala Bogu še vedno mati; kolikor manj zaleže moja beseda na dvoru, toliko večji je moj vpliv na sinovo srce... Vprašanje je tedaj le, koga naj mu svetujem!... Kakor vidite, vojvoda, premorem še mnogo. Samo kdor se pogodi z menoj, ima upanje, da bo res vladal tej deželi...“

„In kdo“, je vztrepetal Guise, „kdo je vaš izvoljenec, gospa?“

Katarina je čutila, da zmaga. Guiseva notranja kraljica je ležala pred njo kakor odprta knjiga. Videla je, da se ji predaja na milost in nemilost.

„Kdo?“ je ponovila z ravnodušnim glasom. „Moj izvoljenec bo tisti, ki pomore mojemu sinu in meni, da vrževa Béarnca ob tla... Izmed vseh, kar jih poznam, je samo eden dovolj plemenitega rodu, dovolj odločen in dovolj močan, da more izpolniti pogoj. In ta edini, gospod bratranec, ste vi.“

Guise se je globoko priklonil. Trepet upanja in ponosa je izpreletel vse njegovo bitje. Katarinina ponudba je zanj pomenila zmago. Pomenila je kraljevski prestol brez vojne s Henrikom III. in brez preganjanja hugenotov; zakoniti kralj ga bo radovoljno

določil za svojega naslednika... In kaj mu je bilo storiti v zameno?...

Počakati, da kralj umre. Nič drugega, nič težjega. Še leto dni in Guise bo kralj, ne da bi mu smel kdo oporekati. Leto dni... kdo ve?... Ako bo hodila smrt prepočasno, ji bo lahko pospešili korak...

Guise je bil volk; pozabil je, da se volk ne more izpremeniti v lisjaka. Baš to je morda zakrivilo njegovo pogubo. Pri Katarininih poslednjih besedah se je vzravnil, rekoč:

„Kdaj naj se odpravim po kralja, da ga s častjo privedem nazaj?“

Katarina je za trenutek priprla oči, kakor bi premišljala, v resnici pa zato, da bi skrila mračno zadovoljstvo, ki je vzplapolalo v njenih zenicah.

„Skupaj pojdeva ponj, gospod bratranec“, je dejala. „Toda zaradi Parizanov je treba, da se prej malce popravdamo. Ne bojte se veliko zahtevati zase in za svoje prijatelje: ako si hočete ohraniti zvestobo ligarjev do dne, ko postanete veličanstvo, ne smejte misliti, da ste se izpokorili...“

„Gospa“, je rekel Guise ves omamljen, „dovoljite, da vam izrazim svoje občudovanje. Naj se zgodi, kakor želite. Stopim hom pred kralja generalni poročnik Lige... in ne...“

„In ne pretirano zvest podanik!“ je dopolnila Katarina z ostrim nasmeškom. „Toda pazite: borili se boste z opasnimi zaprekami... Da ne pozabim“, je dodala, kradoma gledaje proti zavesi, za katero je sedel tajni gost: „vsekako si morate takoj pridobiti zaslonbo Rima...“

Vojvoda Guiski je skomignil z rameni.

„Rima!“ je ponovil z zamolklim glasom. „Vidite, gospa, čas je, da se pa peš posveti cerkvenim poslom in prestane drezati v francoske prilike. Vaš kraljevski sin se je pokazal naspro-

ti Sikstu uprav neverjetno šibkega...“

„Francoski kralj je prvorojeni sin katoliške Cerkve.“

„Zastran mene! Toda le s pogojem, da se izkaže papež dobrega očeta. Ta mrki, hinavski in častihlepni starec pa sanja o kaj vem kakšnem zaslužnjaku našega kraljestva. Treba bo...“

„Čuvajte se... Papež Sikst je mogočen...“

„Mogočen je bil, gospa!... Danes ga lahko pogrešamo. S svojo samovoljo si je nakopal sovraštvo večine kardinalov. On sam naj se čuva! Ta svinjski pastir je izčrpal potrebnost vladarjev in tajni cerkveni zbor...“

Guise je zdajci obmolnil. „Nu?“ je dejala Katarina. „Govorite, vojvoda, saj sva zaveznika!“

„To, kar bi lahko povedal Vašemu Veličanstvu, je tako neverjetno, da še jaz komaj verjamem... A znajte: krščanstvo nima samo vidnega poglavarja Siksta V., ampak tudi tajnega poglavarja... In Liga bo poslušala tega, gospa, nikogar drugega ne!... Sikst mi je bil obljubil dva milijona. Kje sta? Sikst mi je obljubil podporo Filipa Španskega, in Filip me gleda po strani. Sikst igra dvojno igro. Kadar se mi bo zdelo... in kadar bom mogel...“

„To je, kadar zasedete prestol mojega sina...“

„Da, gospa!“ je pritrdil Guise. „Tisti dan vstane proti Sikstu V. drugi papež, ki bo mogočnejši od njega.“

„Oh, to ni mogoče!... To bi bil razkol!... Ali res mislite na razkol?...“

„Zakaj ne bi mislil, ako s tem zagotvim premoč kraljevske krone nad papeško tiaro!“

„Joj“, je rekla Katarina majaje z glavo, „daj mi Bog, da ne bi videla teh stvari! Želim si edino tega, da bi moj

sin mirno preživel čas, ki mu je še odmerjen. Potlej umrem rada, zakaj moje delo na zemlji bo opravljeno.“

Guise se je molče priklonil, kakor bi mu šle te besede do živega. Nato si je sam odprl vrata. Kraljica je zagledala njegovo spremstvo: do štirideset plemičev v bojni opremi, pripravljenih, da zajašejo konje.

„Gospoda“, je glasno izpregovoril vojvoda Guiski, „Njeno Veličanstvo kraljica mi je izvolila obljubiti, da se zavzame za ustavljenje vojne, ki je v nesrečo Parizu in vsemu kraljestvu... živega kraljica!“

Pogled, ki ga je hipiral vanje, je bil tako zapovedujoč, da so plemiči vzle svojih osuplosti vsi hkratu zavpili:

Živega kraljica!...

Katarina je gledala njihov odhod molče, oprta na svoj naslanjač. Ko je izginil poslednji izmed njih, je počasi spustila oko na čarodajno zapetnico in zamrmrala:

„Ne, Ruggieri ne laže. Njegovi peklenški kamni so mi res vdahnili prave besede... besede, ki ubijajo!... Zakaj moj sin bo živel. Vladal bo!... Ti, podli Loréneč, ti sam, ošabni bedak, se pripravi na smrt!...“

Nato je vzdignila zaveso, izza katere je gospod Peretti opazoval usodni prizor. Našla ga je tam, kamor ga je bil posadil Ruggieri. Katarina de Medicis se je ustavila pred tem meščanom, kakor se je malo prej Guise ustavil pred njo.

„Ali je Vaša Svetost videla in čula?“ je vprašala kraljica.

„Da, hčerka“, je odgovoril gospod Peretti. „Vse sem videl in vse sem čul...“

(Nadaljevanje)

OD NADIŽE DO RABE

"Na Avellanedi? Kaj je tam kaj Slovencev? Veliko menda že ne. Poznam dva ali tri. Tam iz Pivke jih je nekaj, za Liberata vem. Drugače pa menda ne bo kaj prida", tako je podvomil Tonin.

Pa je tam tudi "Slovenski bar", ki očitno nosi slovensko ime, kjer toči božjo kapljico Terplan; tam je tudi gostilna pri Štajercu kjer ti po naše postreže Celec. "Pač bo tudi Slovencev kaj, če slovenske gostilno obstanejo", tako sem ugovarjal Toninu.

"A, to že. To vem, da so tam neki, kako se jim že reče? Štajerci ali Vogri. Kaj vem; so bolj po hrvaško. Tisti tako niso pravi Slovenci!"

"Da niso? O ti grdoba grda! Kako naj drugače rečem. Na vseh straneh nas obrezujejo in potujejo. Vsem diši naša slovenska zemlja in slovenska kri, ki bi jo radi za svojo napravili, in vi, človek božji, hočete odstopiti tujeu 200.000 ljudi, ki so Slovenci tako kot ste vi in jaz ki so Slovenci bolj kot marsikateri, ki po slovensko zna samo še lajati, misli in čuti pa že davno ne več po naše. In bi hoteli odreči se zemlji, ki je od Atilovih časov slovenska bila, ki jih danes celo dajejo ime Slovenska krajina, da ja dovolj glasno povedo, da so in da hočejo ostati Slovenci!"

"Pa, saj ne govore tako kot mi", je Toni ugovarjal.

"Da ne govore? Saj tudi v Podbukovju drugače govore kot v Zabuokovju, pa je samo en gozd vmes; obojni so Slovenci. Do Žirovskega vrhga teče "zaje", naprej je pa "zeje", pa smo vseeno Rovtarji in Poljanci pravi Slovenci. Gorenje in Belokranje, Kraševce in Prlek morajo tudi dobro napeti ušesa, da se razumejo, pa so se v šoli vsi enako po slovensko učili. Oni naši bratje z onstran Mure niso v šoli nič slovenskega videli in slišali, vse od kraja so jim zabijali v glavo madžarske besede in so po slovensko "gučali" le tako, kot so se od očeta in matere učili, pa so jih oča in mati z ljubeznijo učili po "slovensko" in so jim tudi peli tako, kot

so pele naše mamice nam".

Takole sem prišel v besedo oni dan in že parkrat. Za časa Avstrij je smo krajnski in primorski Slovenci o prekmurskih Slovencih kaj malo slišali. Ogri so imeli pač željo, da jih madžarizirajo. Nemci so njihovo početje podpirali. Mi smo pa zanje malo vedeli, ker so bili v ogrskem delu monarhije.

Toda vsa stoletja tuje oblasti jim niso njihove slovenske zvesti prav nič zmanjšala, marveč prav kakor so si primorski Slovenci z žrtvijo in ljubeznijo čuvali svoj materini jezik, tako so si tudi Prekmurci čuvali svoje slovenstvo in niso manj slovenski kot Vipavci ali Tolminci, kot Slovenci ob Zilji ali v Rožu na Koroškem.

Niso manj, pač pa mnogo bolj Slovenci kot nekateri kričači, katerim slovensko ime služi le za to, da ljudi skup kličejo, da jih slovenstvu lo odtujejo. Če najdem v prekmurski družini otroke, ki jim je slovenska beseda nekoliko težka, je prav gotovo, da ni nobenega Slovenca z onstran Mure, ki bi zabranil v svojem stanovanju razgovor o organizaciji slovenske šole, ki ne bi z največjim veseljem pozdravil prizadevanja, da se kaj stori v pouk slovenske mladine.

Je ljudi, ki slovensko govorijo, ki pravijo, da so Slovenci, pa se slovenske zastave sramujejo ki je niti poznajo ne. Na oknu "slovenskega bara" na Avellanedi lahko vidiš našo trobojnico vsak dan. Znajo Prekmurci po argentinski ne manj kot drugi, ki so od koderkoli iz slovenske zemlje, pa znaajo še nemško in ogersko navrh, pa vsom le po slovensko govorijo in pojo in molijo ter jih slovenske besede ni nikoli sram. Bomo videli, kje bo Mohorjeva družba več naročnikov dobila! Tista Mohorjeva družba, ki je bila že toliko let vsem Slovincem skupna šola in je odlično doprinesla k ustanovitvi slovenske narodne zavesti!

Vsi vemo, kako velike zasluge za slovenstvo ima tudi vera. Prva slovenska zapisana beseda je molitev, prva knjiga je bila katekizem, duhovniki so bili tisti, ki so dali Slovincem izobrazbo, da se lahko po-

stavimo ob strani največjavnih in močnejših narodov. Kdor ima kaj slovenskega v sebi, mora do teh stvari vsaj spoštovanje imeti. Ali je sploh še vreden slovenskega imena tisti, kateri na vero in versko reči pljuje? Če je kdo sam ne mara, če se mu zdi nepotrebna stvar, saj ga nihče ne vleče v cerkev na silo, kot Bog nikogar za lase ne vleče v nebesa. Svobodna mu pot, kamor hoče iti. To pa ni ne človeško in ne slovensko, če kdo še druge ovira pri tem, če se hočejo pokazati kot verni ljudje.

Nasprotovati slovenski službi božji, delati zapreko slovenski šoli, sramovati se slovenske zastave... to je izdajstvo, je nevredno človeka, ker dostojen človek nikoli ne proda sebe in svojega naroda za denar in ne za lepe besede.

Med Prekmurci se kaj takega ne dogaja. Vsikdar so zavedni sinovi slovenske matere.

Hvala Bogu da tudi o drugod iz slovenske zemlje ni veliko takih, a žal, nekaj jih je le.

Zato, ker se materi domovini nasilje in krivica godi, ker je potepana in ponižana in se mora slovenska beseda skrivati... so postali nevredni otroci svojega naroda! Pač nevredni njeni otroci, ker prav zato, ker je ponižana in trpeča, bi ji morali biti zvesti toliko bolj!

Tako bi se morale vse slovenske

ZANIMIVOSTI

Življenje na zemlji traja 4284 milijonov let

Kdaj in kako se je pojavilo življenje na naši zemlji? O tej zanimivi snovi je predaval odlični predavatelj vseučilišni profesor dr. Zarnik iz Zagreba v mariborskem ljudskem vseučilišču. V predavanju je obšel vsa razdobja zemškega postanka vsa do današnjih dni. Povsod kamorkoli se ozremo po zemski površini, najdemo življenje, tako v globočinah kakor tudi na najvišjih vrhovih. Temu pa ni bilo zmerom tako. Ko je bila naša zemlja še v žarečem stanju, je silna vročina izključevala življenje, ker je vezano na vodo.

sile strniti v eno samo fronto, vsi z iskreno željo, da si pomagamo naprej, nihče z ljubosumnimi mislimi, kot jih nekateri imajo.

Od Furlanije pa do ogerske ravnine je tam doma slovenska zemlja. Tukaj v daljni tuji zemlji pač ne smemo biti kot poredni paglaveci iz dveh sosednjih vasi, ki se med seboj pretepaajo in si vedno nagajajo. Cerkev, šola in društva nas morajo združiti vse. — H. J.

Brez vodo ni življenja. Stevilke o odstopni vsebini vode, ki jo najdemo v vsakem živem bitju, to potrjujejo. Raziskovanja raznih kamenin, ki ležijo zakopane v zemskih plasteh, so dala tej vedi podlago za obsežna proučevanja, saj čitamo iz njih malodane ves življenski razvoj na naši zemlji.

Arhaična, eozoična, paleozoična, mezozoična, terciarna, kvartarna in druge dobe so trajale po milijone let. V paleozoični dobi naletimo na ostanke živih bitij o čemer nam pričajo mnogi odtiski in kamemju. Med temi bitji dobimo vrste živali ki so sorodne današnjim vrstam in so tako rekoč predhodnice današnjega živalstva. Terciarna doba je doba razvoja sesalcev, ki so pa bili takrat izredno veliki. Iz te dobe imamo tudi prve ostanke raznovrstnega orodja. Čudne živali, polptiči na suhem, plazilci v zraku in še bolj čudne rastline (preslice praproti velike kakor drevesa) so znaki tega razdobja. Med tem ko se pojavijo pravi sesalci šele v terciarni dobi.

Življenje traja na naši zemlji po računih znanega fizika Christiana Hyensa 4284 milijonov let. Kako pa je nastalo življenje? Edini odgovor ki ga moremo tu dati je: Ničesar zanesljivega ne vemo. Vse ja samo domneva. Življenje je večno in prehaja iz enega bitja na drugega.

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROGENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo. Poštne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

ANA CHRPOVA

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38 Mayo 8182

CARIČIN LJUBLJENEC

Zgodovinski roman

Nadaljevanje 22

Vrata se odpro in Mirovič vstopi. Za njim se vrata zopet zapro. Vse se je zgodilo tako hitro, da nobeden od sosedov ni mogel ničesar opaziti.

"Ali ste to vi, poročnik Mirovič?" vpraša slaščičarjeva žena tiho, a oči se ji pomenljivo zasvetijo. "Dolgo smo vas čakali, vsi so že tukaj."

"Kje?"

"Sigurno tam, kjer so na varnem. V pekarni mojega moža. Ali bi vas peljala tja?"

"Hvala vam gospa Risan. Poznam pot, dostikrat sem jo že prehodil."

Mirovič prijazno pokima gospej Risan. Hitro gre skozi vrata in pride na dvorišče. Tu je stalo mnogo zabojev in sodov. Mirovič si je komaj naredil pot skozi nje. Naposled dospe v kot dvorišča, kjer je bilo nagromadenih dosti sodov.

Sodi so bili prazni. Zadostoval je močan udarec z nogo, sodi so se skotalili in za njima se prikažejo strme stopnice, ki so vodile v klet.

Ko je stopil na prvo stopnico, se pojavi pred njim orjaški človek. Na svojem vratu je začutil hladno ostrino bodala.

"Stoj!" reče človek, ki mu je zastavil pot. "Stoj! Kdo si in česa iščeš tukaj?"

"Iščem svobodo! Sem sin pravice!" odgovori Mirovič.

Bodalo se s pusti. — "Tovariši so že dve uri tukaj."

"Nosim važne vesti", reče Mirovič.

"Tam bolje" odgovori mladi člo-

vek, uradnik finančnega ministrstva, Grabovski.

Oba sta šla po stopnicah v klet. Bila je res pekarna, kamor sta prišla. A tu se ni mesilo in peklo nedolžno testo. Tukaj se je mesilo drugačno testo, iz katerega se ne dela vsakdanji kruh. Tu ni gorelo v peči, temveč plamtelo v sreih onih, ki so se tu navadno zbirali.

Sedeli so okrog mize, ki je bila popolnoma prazna. Niti koščka papirja ni bilo na njej. Dvajsetorica, ki se je tukaj zbirala, da pod okriljem noči kuje načrte, so je bila tudi najmanjšo stvar napisati na papir.

Ta dvajsetorica je bila popolnoma različna, kar se je tikalo njihovega družabnega položaja. Nekateri izmed njih so bili častniki, kot n. pr. Mirovič. Med njimi je bil tudi neki plkovnik Brankov ki je pripadal prvemu caričinemu topniškemu polku.

Med njimi je bilo nekaj uradnikov, obrtnikov, trgovcev. Predsedoval jim je starec ogromne rasti z dolgo sivo brado. Zdelo se je, da je njegova beseda najbolj važna. Vsi so vedeli, da je najhujši sovražnik carice Katarine Bil je to Peter Voroncov, ded nesrečne Elizabete Voroncov, oče one žene, ki jo je umorjeni car Peter ljubil.

— Vsaki od vas, prijatelji, — je pravkar govoril stari Voroncov, "pozna točno teorijo Schlusesselberga. Samo ena stvar nam brani, da ne moremo že danes na delo. Nesrečni car se nahaja v globini kleti trdnjave. K tej kleti vodijo vrata, ki so kovana iz močnega železa, tako da po izjavi strokovnjaka polkovni-

ka Brankova ni sile na svetu, ki bi jih odprla.

Ta vrata so zaprta s ključavnico, ki jo je carica naročila iz Pariza, iz strahu pred osvoboditvijo nje nega tekmovalca. Ta ključavnica se ne da odstraniti niti s silo niti s ponarjenim ključem.

Originalna ključa so samo dva. Enega ima v posesti komendant trdnjave, general Bršik, ki ga vedno nosi okrog vratu. A drugi je shranjen v hiši grofa Orlova. Razumeš boste, prijatelji da nam je dosedaj bilo nemogoče priti do teh ključev."

"Razumem!" odgovori polkovnik Brankov v imenu prisotnih.

"Sedaj so nam postale razmere ugodnejše", nadaljuje Voroncov, "Glavni miljenec Katarinin, grof Orlov, ni več v Petrogradu. Carica ga je nenadoma poslala v vojsko nad Tatara. — Haha, mi vemo, čemu je to storila. Plemenita Katarina se ga hoče iznebiti dovolj ji je Orlove ljubezni, ona išče sedaj sveže srece. In že ga je našla. Poročnik Aleksander Potemkin je postal čez noč generalmajor, bogat in ugleden človek."

"Doli s Katarino!" zakliče nekaj glasov.

"Doli s Katarino in Potemkinom!" ponovi Voroncov. Srd mu je sijal iz oči. Spomnil se je svoje vnučkinje Elizabete. Samo za trenutek je pomislil na svojo lastno nezgodo.

"Sedaj, ko Orlova ni več v Petrogradu", nadaljuje starec, "nam bo uspelo da prodremo v njegovo hišo in pridemo do ključev. Kdo izmed vas, prijatelji ne je pripravljen, da

sprejme to nalogo nase?"

Vsak izmed prisotnih vzdigne svojo roko.

"Ne trudite se, prijatelji!" zasliši se s praga Mirovičev glas. Ključev ne boste našli tam."

"Mirovič," vzklikne stari Voroncov, a vsa družba ponovi njegovo ime.

Mirovič se polagoma približa k mizi. "Naznanjam vam, da je bilo danes zborovanje pri Katarini. Na zborovanju so sklenili, da naj vzamejo ključke iz Orlove hiše in jih dajo komu drugemu v shrambo. To je že storjeno!"

"Bog nedaj, da bi se to zgodilo!" zakliče Voroncov. "Potem smo zopet prisiljeni odgoditi na nedoločen čas naš sklep, da carja osvobodimo! Ker z glavami ne moremo prebiti težkih vrat temnica!"

"Tega nam ne bo treba," odgovori Mirovič.

"Katarina bo že vedela, kaj ji je storiti z našimi glavami. Predala jih bo krvniku!"

"Brat!" zakliče Voroncov. "Iz tvojih besed sklepam, da nam imaš javiti strašnih novic. Kaj se je zgodilo? Govori!"

"Izdani smo, prijatelji!" zakliče Mirovič gromko. Katarina ve, da obstoja zarota, da se je zbrala pešice ljudi, ki si je postavila za cilj rešitev zaprtga carja! Morda bo jutri že policija udrila v naša stanovanja da vas ujame in pošlje na morišče. Potem je Ivan Antonovič za vedno izgubljen!"

"Izdaja. Izdaja!" se je razleglo po kleti. "K orožju. Borili se bomo na ulico! Naj bo javen upor!"

Mladi zarotniki so potegnili svo-

je meče, sablje in nože. Niso hoteli čakati, da bi jih odvedli na morišče. Hoteli so preprečiti strašno usodo.

Poročnik Mirovič jim zastavi pot in zakliče:

"Nazaj! Ali ste znorel, da se hočete prežgdati izdati? Katarina še ni zmagala. Bog mi je izročil sredstvo, ki nam bo služilo, da jo še danes uničimo! Od vas je odvisno, če bo jutro služilo, da jo še danes uničimo. Od vas je odvisno, če bo jutro pozdravilo Ivana Antonoviča kot svobodnega moža!"

Grobna tišina je zavladala v kleti. Mirovič potegne izpod plašča škatljico.

"Poglejte!" zakliče bladi poročnik vznemirjen. "Poglejte prijatelji, kakšno dragocenost imam v rokah! Slučajno mi je prišla v roke! Ne, to ni mogel biti slučaj. To je bila božja volja! To so ključki od trdnjave. Ne vprašajte me, kako so prišli v moje roke, ker bi bila čast neke osebe popolnoma poteptana. Ne sprašujte sploh ničesar! Izgubljamo dragoceni čas. Otroci pravice, porušite in uničite Katarino in njene miljenec in postavite edinega carja zopet na prestol."

Nekaj časa so ostali zarotniki kakor okameneli, a potem je nastalo navdušenje, ki se ga ne da opisati. Obklopi so Miroviča, objemali ga stiskali so mu desnico, poljubljali ga; nekaj minut je trajal hrup. "Živel Mirovič! Doli s Katarino! Živel naš car Ivan Antonovič!"

Mirovič se osvobodi svojih tovarišev, stopi k mizi, postavi škatljico pred Petra Voroncova, ter reče:

"Častiti starec ki si nas vodil,

RAZNO

Indsko vdovo so sežgali

Znano je, da so stari Indijci imeli navado, da so po smrti moža z njegovim truplom vred sežgali tudi njegovo živo vdovo na isti grmadi. Angleške oblasti pa so to strašno navado s silnimi kaznimi zatrli. Toda sedaj poročajo iz indijskega mesta Luknov, da so tamkaj vnovič zagrešili tak strašni zločin po svojem staroindijskem obredu.

Vdovo so sežgali pred indskim svetiščem v kraju Agra. Na grmado so nesli truplo umrlega Bramana. Z njim vred pa so vlekli na grmado njegovo živo vdovo, katere se je na vse kripke branila in pretresljivo jokala. Toda njene klice na pomoč so preglasili bobni in trompete. Pri sežiganju je bilo zraven na stotine

Indov, kateri so gledali ta starinski obred. Ko je nazadnje prihitela angleška policija, je bilo že prepozno. Policija je mogla izkupati le še zogljenelo truplo nesrečno ženske.

Mešana sadna solata

Ta solata je izvrstna za posladek. Potrebujete: 4 jabolka, 3 hruške (banane?), 3 marelice, 10 suhih sliv, 10 sladkih mandljev, 100 gr rozin, pol limone in 2 žlici medu. — Slivo in rozine operete in jih položite v ohlajeno, a prevreto vodo. Te vode ne vržete proč, ampak jo precedite in nato z njo oblijete narejeno solato. — Iz sliv vzamete kosti in daš vanje po en olupljen mandelj. Jabolka razpolovite, iztrebite in razrežete na listke. Tudi hruške (ali banane) razrežete na listke. Potem pa vse to dobro premešate še z medom in polijete z ono vodo. Za bolnike je to nekaj, kar jih brez dvoma poživiti in razveseli.

Suhe fige razpolovite počez in daš vanje nekaj jedre orehov. Ob polovici trdo stisnete skupaj in je izvrstno in ceneno sadje!

Sadni madeži na rokah

Če vkuhavaš slive, breskve in tudi drugo sadje, dobiš jako grde roke; teh madežev ne odpraviš z nobenim milom. Kar naglo pa izginejo, če se umiješ z mlekomo izpod krave (neprevreto) ali z vinsko kislimo. Nato si roke umiješ, a le malo jih smeš namiliti.

EXPRESO "GORIZIA"

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba

FRANC LOJK

Calle VILLARUEL 1476

Višina Dorrego 900

U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

CERKVENI VESTNIK

V nedeljo 28. febr.: maša in večernice v Berissu. Odhod iz Buenos Airesa ob 9. uri, iz Avellanede, Esquina Pavon-Mitre; z mikroombusom "Expres Buenos Aires". Če bo kaj prostora, bodo mogli prisesti še neprijavljene. Cena 2 pesa ida y vuelta. Če bo voz že poln, potem se gre do La Plata z rednim prometom in tam se vzame omnibus 5 ali tramvaj 25. Cerkev je v Berissu na ulici Callao.

Maša bo ob 11 h., večernice ob pol 4 h.

Ob pol 5. h. že odidemo, da si ob povratku ogledamo znameniti muzej v La Plati. Ob pol 8. h. bomo doma.

7. marca ob pol 11 h. je maša na Saavedri, za rajnega Janez Goljevščka. Večernice ob 4 h. na Paternalu. Bo križev pot.

Večernice se bodo nadalje spet vršile ob 4. uri.

Hladnik Janez

DRZNI NAPADI NA DNEVNEM REDU

Tolovajstvo je začelo v zadnjem času spet prav močno cveteti. Drzni roparski napadi so skoraj na dnevnem redu, čeprav je policija postala izredno budna. V četrtek, kmalu po polnoči, so trije roparji napadli kolektivni avto št. 119 ko je vozil skozi Ciudadelo. Obrali so do golega štiri potnike, ki so sedeli v vozilu, nato pa brž izginili.

Prekomorska pošta

Iz Evrope

1. Lipari
2. Monte Olivia
3. Avila Star in H. Chiftain
4. Pssa. Giovanna
5. Arlanza
6. Almeda Star
7. H. Monarch
8. Madrid
9. Lipari

Slovenska gostilna

"GRUTA DE POSTUMIA"

Dobra postrežba, čisti in zračni prostori ter zmerne cene. — Rojakom se priporoča

IVAN GASPERŠIČ

Avenida Forest 621

Buenos Aires — Chacarita

VSEVRSTNE BOLEZNI

NOTRANJE IN ZUNANJE

se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje — Prvi pregled brezplačen — Govorijo se jugoslovanski...

Dr Antonio Pereda

Medrano 151 — Buenos Aires

KROJAČNICA

"GORICA"

ima v zalogi veliko izbero poletnega blaga po izredno nizkih cenah.

Rojakom se vladno priporoča

FRANC LEBAN

Av. del Campo 1080

U. T. 59-3102

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-A.

Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

Ženske se sprejemajo v posebnih prostorih s posebnim vhom in postreženo po gospej Dr. Matildi Krasting, katere se je diplomirala v Rusiji, v Parizu in Buenos Airesu. — Imamo zdravnike specialiste za vse vrste bolezni. — Žarki X, laboratorij, Električno zdravljenje.

Za bolnike iz notranjosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pismenim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.

V needljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI
SUIPACHA 28

POZOR

POZOR

Naznanjam, da sem otvoril v svojih lastnih prostorih

ČREVIJARNICO "EMILIO"

kjer imam v zalogi veliko izbero črevljev za dečke in deklice. Izdelujem nove ter sprejemam tudi v popravilo.

Tobakarno — Prodajo igrač — Šolskih potrebščin

Lastnik EMIL ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL, Bs. Aires

bodi tudi ti prvi, ki bo odprl to škatljo! Shrani te ključke, od katerih zavisi ne samo naše življenje, temveč usoda cele Rusije!"

"Da, Peter Voronov, odprl jo!" zakliče naenkrat dvajset glasov.

"Tukaj je sekira!" zakliče slaščičarnar Risan in prinese iz kota sekuro. Nočemo časa izgubljati! Razbij škatljo!"

"Da, razbil jo bom!" reče Voronov in zamahne s sekuro. "Kakor bom razbil to škatljo, v kateri se nahajajo dragoceni ključki, tako bom razbil in uničil Katarinin prestol!"

Udarec — pok — škatlja je bila razbita. Pred zarotniki je ležal velik, umetniško izdelan ključ.

"A sedaj na delo!" zakliče Mirovič in potegne sabljo. "Pridite k meni in dajte da ponovimo zaprisego! Zakolnimo se, da bomo novej složni! Zakolnimo se, da bomo znali umreti kot možje! Ja izgovorjam prvi: Prisegam pri svoji časti!"

"In jaz prisegam", zakliče Peter Voronov s povzdignjenim glasom, "pri svoji jezi in krvnemu sovraštvu napram Katarini!"

"Prisegamo — prisegamo!" je zmolklo odmevalo v kleti. Zarotniki so prisekali, doteknivi se z rokami ali z ustnimi Mirovičevega meča.

"Brat Risan," zakliče Mirovič slaščičarnarju "ali so konji pripravljeni?"

"V mojem hlevu stoje" odgovori Risan, "štiri mesece smo jih hranili zastonj. Nočoj si naj zaslužijo svoj kruh. Jameim vam, da bomo čez dva uri že prišli do trdnjave!"

"A orožje — vse v redu?"

"Samokresi, sablje, puške, vse je

pripravljeno. Potrebno je samo da odpremo vrata to peči, pa bomo našli vse kar potrebujemo."

"Odprl!" zapove Mirovič. Čez nekaj trenutkov so stali zarotniki oboroženi do glave. Vsak izmed njih si je opasal sabljo, si vzel po dva samokresa z naboji, a večina je vzele razen tega še puško.

"Črne plašče in kape!" zapove Mirovič.

Risan prikotrlja sod, iz katerega izvleče plašče in kape; popolnoma oblečeni so stali zarotniki čez nekaj trenutkov pripravljeni za to nevarno pot.

"A sedaj našo svetinjo", reče Mirovič. "Prijetelj Risan, daj nam Rurikovo zastavo, da se bo vila pred nami!"

"Tukaj je!" reče slaščičarnar in pokaže na ogromen kolač, ki je stal na nekem sodu.

"Kako, ali v tem kolaču?" vpraša Mirovič, nasmehnivši se.

"Na najdete boljšega skrivališča" odgovori Risan. "Nikdar nisem bil varen pred gleduhi, pa sem radi tega zavil našo zastavo v testo in vse skupaj spekel. Upam, da je nepoškodovana!"

"Potegne nož iz žepa in razreže kolač na štiri dele. V sredini je ležala zvita črna zastava Rurikova.

Peter Voronov jo razvije in z gromskim glasom prečita napis: "Smrt Katarini! Živel Ivan Antonovič, car ruski!"

Zarotniki gredo tiho na dvorišče. Risan gre z nekaj tovariši po konje. Čez malo časa so bili konji na dvorišču. Zarotniki skočijo v sedla in povorka se začne pomikati proti trdnjavi.

26. POGlavJE

Zarota

Na čelu so jahali Mirovič, polkovnik Brankov in Peter Voronov. Jahali so po najmirnejših petrograjskih ulicah. Ni minilo četrt ure, ko so bili konjeniki že izven mesta.

Noč je bila temna. Luno in zvezde so zakrivali črni oblaki.

Vodstvo je prevzel polkovnik Brankov, ki je pot do trdnjave najtočneje proučil. Ko so ugledali trdnjavo je prešla ko ura in štirideset minut.

Mojster, ki je zgraul to trdnjavo je moral biti zelo pameten mož. Zdelo se je, da trdnjave sploh ni mogoče zavzeti, najbrže zato, ker je bila sezidana na otoku Neve. Brez čolna ni bilo mogoče dospeti do trdnjave, a čoln bi straža mogla takoj opaziti. Na obali je bil samo eden edini čoln, ki pa je služil vojakom trdnjavo. Ta čoln je bil vedno zastražen.

Ko so se zarotniki približali temu kraju, zapove Mirovič zjahati s konjev. Risan in dva tovariša ostanejo, da privežejo in varujejo konje. Ostali so izvlekli svoje samokrese in gredo za Mirovičem.

Ta je usmeril svoje korake ravno na kraj, kjer je vedel, da je skrit čoln. Z onjim je šel Gabrovski. Ta je držal v roki nabito puško.

Nekaj sto korakov pred krajem, kjer se je nahajal čoln, zapove Mirovič svojim tovarišem, da počakajo, a on gre z Gabrovskim tiho naprej.

Nadaljuje

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov

in Dr. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od

15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom

Río Bamba 879 — Bs. Aires

RESTAURANT "KRONA"

337 - Calle TUCUMAN - 337

BUENOS AIRES

Največji slovenski restaurant v centru. — Krasni prostori. — Zelo pripravno za svatbe ali bankete. Cene zmerne. — Prenočišča samo 70 cts. — Vsak večer svira prvovrstna godba.

Se priporočata lastnika:

TEMLIN & GOMBOC.

Ako hočete biti zdravljene od odgovornega zdravnika zatecite se k

Dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje —

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčnoperijske bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542